

Taxa postală plătită în num. No. 3092371934

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. ...

ROMANIA

50 bank-Posta

LEU-POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszervező: Dr. Marton Ernő. Redaktor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Administartor delegat si girant responsabil-felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editură. Registrul publicatiunilor periodice No. 43. Dos. 889. 1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, július 16.
1940-5700. Tízadik évfolyam, 1582. szám

AKI ÜGYEL NYELVÉRE ÉS SZAJÁRA, SOK BAJTOL ÓVJA LELKÉT.

EMBERÉLETEKBE KERULT MAR A MEGGONDOLATLAN BESZÉD.

NEM TUDHATOD, HOGY KI HALLGATJA, AMIT BESZÉLSZ.

Ellenállni az időnek

Cezar Petrescu írja az alábbi cikket a Romániában:

Mint egy zavaros vízárdat, amely visszatekint a medrébe, az ország lelke feltisztult. A többé, vagy kevésbé titkos rádiók rémhírei és uszításai által kiváltott fájdalom, harag és aggodalom után; a menekültek tragikus menetei után, akik végül is ideiglenesen megtelepedtek, begyógyítjuk sebeiket és meg erősítjük lelkünket.

Az aszfaltba gyökerezett városok emberei azonban újból bebizonyították, hogy ők a lelkileg gyengébbek. Szerzhordották a híreket, a kitalálásokat, a nyugtalanságot, a legképtelenebb feltevéseket és a legfantasztikusabb megoldásokat. Bebizonyították, hogy hiányzik belőlük a súlypont, akárcsak a kis celluloid emberkékből, amelyekben az ólomdarab jól jobbra, hol balra dől, a szelek változása szerint.

Ez azonban elmúlt. A mélyebb nép mely nyugalma győzött és megszügyenített bennünket, uriruhásokat, akiknek gondolatvilága a szűknek, kicsinynek bizonyult, akik készek voltak a legoportunistább engedékenységre és akiket a legönzőbb számadások aljassága fojtogatott. Valójuk be nyiltan, hogy tegyen az orvák és hogy lelkileg megtisztulva a gyónástól, tisztában, erősebben és egységesebben fordulhassunk a jövő felé.

Nem a veszekedések ideje ez.
Nem a vádaskodások ideje ez.
Nem a jajongások ideje ez.

Nincs időnk a politikai kiöregedettek, vagy az új politikai úgródeszkák akrobatáinak mutatványainálhoz.

Az időt csak azok a népek tudták legyőzni, melyek egyesültek, közös frontot teremtettek az eseményekkel szemben, amelyek elfojtották az ösztönöket, az ellenérzéseket, a csoportok közötti viszályokat, az oldó eszméket és tetteket. Csak azok a népek zuhantak a káoszbba, vagy kerültek idegen gyámságok alá, amelyek vakon marcangolták egymást, kicsiny ambíciókért, számításkért és nyomorúságokért és nem tudták az idő széthulló elemeiből kiválasztani saját és egyetlen sorukat.

Az egyetlen és jelképes sorsot, amely megtestesítse az összes törekvéseket és áthassa az össze nemzeti energiákat.

Nekünk van egy ilyen sorsunk.

Az Uralkodó!

A monarchikus és dinasztikus állandóság megtestesítője; a folytonosság, amely azonosul a nemzet folytonosságával, amely 1866-ban felszabadította a román fejedelemséget, királysággá emelte és olyan reformokat vezetett be, amelyek háromnegyed század alatt behozták a századok késedelemkedését, amely felszabadította az idegenben sanyalódó testvéreket és egy nagyobb és befogadóbb országnak az alapjait vetette meg.

A történelmet nem sima és fehér, torz és megszakítások nélküli lapra írják, mint valami csodálatosan szép és idillikus, a képzelt által előre megrendezett mesét.

A történelmet vér és tüzetekkel írják az emberek testébe és az ország testébe, a térbe és az időbe. A krónikások csak ezután jönnek, hogy a megélt mesét folytassák, hogy sorrendbe helyezték, hogy értelmezzék.

Amidőn az események forgatagában az emberek megváltoznak, az eszmék megváltoznak, a helyzetek megváltoznak, a barát-ságok és ellenségeskedések megváltoznak, ki más lehetne az, aki kezében tarthatja az örök és kronológikus fonalt, mint a Király, a nemzeti és monarchikus állandóság megtestesítője? Ki más lehetne a nagy és mindenható mester, az idő szövetségese, mint az, aki a nemzet és az állam időbeli örökérvényességét képviseli?

Emlékezzünk csak a nehéz körülményekre és az ellenségeskedések koalíciójára, amelyekkel I. Károly királynak meg kellett küz-

Lavalt a francia államfő helyettesévé nevezték ki

Francia kormánykörök válasza az új alkotmány ellen elhangzott külföldi bírálatokra. Lebrun elnök elhagyta Vichy-t

Vichy, július 15. (Rador). A Havas jelenti: A francia hivatalos lap közli az alábbi alkotmányos okmányt:

Mi, Philippe Petain, Franciaország marsallja és a francia állam feje, az 1940 július 10-iki törvény alapján elrendeljük a következőket:

1. szakasz: Ha valamikor és bármilyen okból az új alkotmányban a nemzet részéről történő ratifikálása előtt akadályozva volnék

abban, hogy gyakorolhassam az államfői tisztséget, Pierre Laval helyettes miniszterelnök teljes joggal átveszi ennek a hatáskörnek gyakorlását.

2. szakasz: Abban az esetben, ha Pierre Laval bármilyen okból akadályozva volna, hogy ezt a tisztséget teljesítse, helyette a hatáskört az a személy veszi át, akit a minisztertanács többsége, vagyis hét szavazat erre a célra kijelölt.

„Az új francia rend francia termék és nem ulánzás“

Vichy, július 15. (Rador). A Havas jelenti: Az új francia alkotmány külföldön igen sok bírálatot vont maga után, még mielőtt a Petain marsall által aláírt első okmányok ismertté váltak volna. Ezek a megnyilatkozások meglehetősen ellentmondóak. Egyesek azzal vádolják Franciaországot, hogy szolgai módon követi a totális hatalmak példáját és a német és olasz rendszerek közöséges utánzását folytatja. Mások viszont kijelentik, hogy semmi sem fog megváltozni és azok az újítások, amelyeket az új alkotmány a maga reformjaival bevezet, tulajdonképpen csak a régi formák továbbfolytatását jelenti — új keretek között. Jól tájékozott körök hangsúlyozzák, hogy Petain tábornagy személyisége, akinek tekintélye az egész francia nép előtt pillanatig sem szűnt meg teljes tökéletességében, egyedül is elegendő arra, hogy megdöntse ezeket a hazugságilag teljes értelmezéseket, amelyek úgy akarják feltüntetni az országnak az új alkotmány keretei közötti újraszervezését, mint német befolyásra, vagy rendeletre végrehajtott parancsot.

Azokból a tragikus körülményekből levont tanulságok, amelyek Franciaország keresztül ment, a közélet mélyeséges megújulásának szükségszerű parancsa követelte meg a reformokat, anélkül, hogy itt bármiféle idegen befolyás érvényesülhetett volna. Mindjárt az első közzétett okmányok bizonyítják, hogy azok tisztán francia sugalmazásból eredtek, anélkül, hogy számításba vették volna a határon túl végzett kísérletezéseket. Ezeket a kísérletezéseket semmiesetre sem lehet behozni és meghonosítani anélkül, hogy ne tanulmányozzák azokat előzetesen a legnagyobb gondossággal és ne vennék tekintetbe ezeknél elsősorban is a francia szellem követelményeit. Az a nagy sietőség, amellyel a különböző vádakat megformulázzák, bizonyítja, hogy az elhangzott ítéletek nem érdektelen felek részéről történtek. Nem az alkotmány szövege után, amelyeket egyébként még nem is tettek közzé, hanem csak a tények alapján lehet majd ítélkezni a jövő Franciaország felett. Az új törvényrendszer alkalmazása majd a tárgyilagos megfigyelők előtt igazolni fogja, hogy a legösszetettebb életakarat vezette Franciaországot akkor, amikor kereste azt az új rendet, amely lényegileg francia marad és amely nem változtatott semmit abban a tekintetben, hogy Franciaország teljesíteni akarja vállalt kötelezettségét.

Vichy, július 15. (Rador). Lebrun volt francia köztársasági elnök elhagyta Vichy-t. Az állomáson a polgári és katonai hatóságok képviselői bucsúztatták. Az utóbbi napok során több parlamentet kereste fel a francia köztársaság volt elnökét.

Vichy, július 15. (Rador). A Petain Dauphinis Montrealtól jelenti, hogy az oráni az- goli támadások miatt Montrealtban angol-ellenes tüntetés volt.

Berlin cáfolja a német-orosz feszültségről terjesztett híreket

A „Berliner Börsenzeitung“ Európa újrendezéséről

Berlin, július 13. (Rador). A DNE ügynökség közli: Az angol rádiók és lapok egy idő óta kettős cátkítást követnek. Minden lehetőséggel zavarni igyekeznek a német-orosz viszonyt, másfelől olyan közléseket adnak, amelyek szerint Anglia a legmesszebb menően igyekszik a Szovjet álláspontját honorálni. Ezzel szemben Németország mindenben

keresztezi Oroszország terveit. Ezeket a közléseket számos más külföldi lap, közöttük az amerikai sajtó is átvette. Illetékes helyről megállapítják, hogy a német külpolitikának semmiféle oroszellenes célzata nincsen és az idevonatkozóan közölt jelentések és híresztelések mindennemű alapot nélkülöznek.

denie, amidőn kivívta a függetlenséget és megteremtette a királyságot.

Emlékezzünk csak vissza a másik háborúra, a felszabadítási háború epizódjaira, mindarra, amit a nagy Ferdinand királlyal együtt kellett elszenvednünk. Vajjon a fegyverek és békék sorsa mindig dicsőséges volt-e és szina, mint a könyvekben, szenvedések nélkül, keserőségek nélkül, a halálnak, a kínoknak és a kétségbeesésnek fizetett kiméletlen várnélkül?

Nem estünk-e át annyi eseményen és magunkra hagyottságon, amely magának államnunk a létét fenyegette?

Es ime most harmadszor éljük meg a történelmet, amely bizonytalan, sőt ellenséges eseményeivel bontakozik ki előttünk a világ új rendjének talán súlyosabb korszakában, mint bármikor a múltban.

Hogy ellenállhassunk az időnek, hogy bárátnaká tehessek, hogy felkészüljünk a végső rendre, hogy a történelem ítélszéke egészének és erőseknek találjon bennünket, hogy értékesíthessük a mások számára talán másodrendű, de számunkra vitális jogainkat, még egyszer szorosan fel kell sorakoznunk az Uralkodó körül, aki a nemzet és az állam állandóságát képviseli, akinek dinasztikus sorsa együtt dolgozik az idővel, aki az idővel szövetségese legyőzi az időt.

Tehát:

Egyesülést.
Az egyesülés egyesülést eredményez.
Az egyesülés megőrzi számunkra az egyesülést.
Az egyesülés tökéletesebbé fogja tenni az egyesülést.

Világgazdasági keresztmetszet

Alábbiakban adjuk rövid ismertetését az angliai, a svéd és a holland közzgazdasági élet jelenlegi állapotának. Egy háborús, egy semleges és egy megszállott ország mai gazdasági életének helyzetképe ez, amely világosan mutatja a háború által előidéztett változásokat.

Svédország külkereskedelme ugyszólván teljesen el van zárva a világpiactól. A statisztikai adatok az ország iparának egy negyedét foglalkoztatta, 80.4 millió koronára csökkent, szemben az elmúlt év 166.5 millió koronájával. Legnagyobb csökkenés mutatkozik a fagegmunkáló iparánál, mely a tavalyi kivitelnek immár csak 45 százaléka. Ásványok és fémek kivitele lecsökkent 26.1 millióra, az elmúlt év májusához képest, amikor ebből a cikkből 53.7 millió korona értékű exportáltak. A gépek, szerzők és közlekedési eszközök kivitele pontosan a feiére csökkent.

Nem ugyan ilyen arányban, de jelentősen csökkent az ország behozatala is. A Skageraknak a németek által való lezárása következtében a svéd importőrök 130 millió svéd korona (közel nyolc milliárd lej) értékű árut nem kaptak meg, hanem ott hevernek külföldi kikötőkben. A svéd importőrök által szenvedett károkat, a külföldön történt elárverezés után meg fogják téríteni.

Nem változott a gépek behozatala, ellenben textil, bőr és gumi import tekintetében, valamin vegyszerekben és gyógyszerekben bizonyos emelkedés mutatkozik. A svéd külkereskedelem a mai viszonyok szabályzatától függ. Junius 20-án ujra megkezdtek a német-svéd kereskedelmi tárgyalásokat. Németország mindenekelőtt kokszt és szenet fog szállítani, szerszám- gépeket, műtrágyát, stb. Ennek ellenében vasat és acét, papírt és faárut fog kapni Svédországtól. A svéd vasérc e pillanatban nem jön tekintetbe, minthogy van lehetőség arra, hogy Lotharingiából és Luxemburgból szerezzék Németország ebbeli szükségleteit.

Julius harmadikán terjesztették be az angol alsóházban a forgalmi adóról szóló törvényjavaslatot, amely széles alapon akarja bevezetni az adózást. Minden árucikkre vonatkozik az adó, kivéve az élelmiszerekre, amelyeknek ára ugys szokatlan magasra szökött, a tüzelő anyagra, vízre, gázra és villamosságra. A többi fogyasztási cikk megadóztatása alól mentesülnek: a cipők, gyermekruhák és gyógyszer. A parlament hivatott az adózás mértékét és időpontját megállapítani. Minden valószínűség szerint az adózás már a nagykereskedőnél kezdődik, amikor az eladja a kiskereskedőnek. Altáiban 25 százalékos adóemelésre gondolnak, ami kerekken 160 millió font sterlinget jövedelmezne az államnak.

A brit lakosság áldozatkészségére vall, hogy a közelmúltban az állampénztár javára közel két millió font sterling kamatmentes kölcsönt jegyeztek a fölhívástól számított két hét alatt. Ellenben a 2 és fél százalékos Nemzeti Háborús kölcsönre szóló jegyzések nem kielégítőek. Ezért a parlamentben fölmerült a kényszerjegyzés gondolata, amelyről nagy eredményeket várnak.

A kötött betétek kamatoztatása tekintetében az angol bankok megállapodtak az egyszázalékos maximumban. A kormány rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a betétek visszafizetésére hathónapos

feimondási időt engedélyeztek a bankoknak.

Hollandiában még május 10-én deviza-rendelet jelent meg, amely átmenetileg tiltja a szabad vételt és eladást aranyban, devizában, külföldi értékekben és követelésekben. E rendelet helyébe újabban azonnali hatállyal a devizaforgalom új rendszabályozása lépett érvénybe. Az új rendelet alapvonalai a következők:

A megszállott területen lakó egyének, valamint azok, akiknek ott van irodájuk, valamint a jogi személyek tartoznak arany érmeiket, akár feldolgozott, akár félgyártmányú állapotban vannak, 14 napon belül vételeire felajánlani a Németalföldi Banknak. Ugyanez áll ezüst és platínára, továbbá külföldi pénzemekre és pénzértékű papirokra: csekkre, váltóra, stb. A kurzusokat a jegybank igazgatósága állapítja meg karöltve a pénzügyi reszort főtitkárával. Az árfolyamokat az amszterdami és rotterdami tőzsdéken hozzák nyilvánosságra. Ha valaki a Deviza Hivatal hozzájárulása nélkül kap külföldi fizető eszközöket, vagy nemesfémeket, vagy ha lejárt a fizető eszközök birtoklásáról szóló engedély terminusa, tartozik az értékeket három napon belül a Németalföldi Banknak vételre felajánlani. Aki beutazik holland megszállott területre és engedélyt kap a letelepedésre, tíz nap alatt ajánlhatja fel vételre értékeit.

Más intézkedések vannak olyan vagyoni értékek tekintetében, amelyek nem tekintendők fizető eszközöknek és nemesfémeknek. Külföldi értékek és követelések, vagy külföldi ingatlanok bejelentését a pénzügyi departament vezértitkára követelheti, általa meghatározott időn belül. Külföldi értékek felett csakis a Deviza-hivatal engedéllyel lehet rendelkezni. Külföldi pénzeszközök, értékpapírok és követelések megszerzését ugyancsak a Deviza-hivatal engedélyezheti.

Arany, nemesfém, fizetési eszközök, értékpapírok és okiratokban biztosított követelések kivételét csakis Deviza-hivatal engedélyezheti. Az új rendelet szabályozza az áruk be- és kihozatalát. Ilyesmi csak abban az esetben engedélyezhető, ha a vámhivatalok elé terjesztett okiratokat a pénzügyi departament főtitkára ellenjegyezi.

A letelepedettek csak a Deviza-hivatal engedélyével vásárolhatnak árut, csakis a hivatal hozzájárulásával foglalhatnak el állást. A hivatal szabályzatát rövidesen módosítják abban az irányban is, hogy milyen szankciókat léptessenek életbe azok ellen, akik nem teljesítik a fennálló rendelkezéseket. Ugyancsak a szabályzat fogja lehetővé tenni a tőzsdéi forgalom újra való felevételét a külföldi papírok forgalma tekintetében, ami valószínűleg teszi, hogy rövidesen az amerikai részvények forgalma normális lesz. Biztos bázisra fogják helyezni a hollandiai forint kurzusát, valamint meg fog induli a semleges országokkal való külkereskedelem is. Egyelőre megállapították az arany számára az eladás kurzusát 2009 forintban kilóját. Ez 1940. január 24-ike óta a holland forint 13 százalékos csökkenésének felel meg.

Az amerikai Egyesült Államok a kereskedelmi minisztérium becslése szerint ez év végén 162 milliárd dollár tartozást mutat ki. E tartozások köz- és magántermészetű adósságokra vonatkoznak. 1929 végén 10 milliárddal több volt az Unió adóssága. Fejenként 1929-ben az adósság 14.10 dollár volt, míg 1939-ben 12.30 dollár. Megállapított tény, hogy 1932 óta Amerikában az államadósság nem emelkedett. Roosevelt kijelentette, hogy az államszövetség adósságát kiegyensúlyozták az egyes államok és városok. Dewey kereskedelmi miniszter ezzel szemben kimutatta, hogy a mezőgazdasági hitelek következtében 9 milliárd dollárral emelkedett az Unió adóssága. Az adósságokat előidéztek az egyes államok és városok nagyrészt munkanélküli segélyei. Az 1938 előtti években ez az adósság csökkent, minthogy a szövetségi kormány a munkanélküli segélyekből eredő kiadások nagyrésztét vállalta.

A magánosok adósságai az Egyesült Államokban 1929 óta gyorsan és radikálisan csökkent, azonban csak a rövidlejá-

tu követelések rendeződtek, nem úgy a hosszulejáratauk. Ezek az adósságok 1929-ben még 56.5 milliárd dollárra rugtak, egy évvel később már 51.8 milliárdra redukálódtak; 1933 végén mindössze 31.9 milliárd volt, úgy, hogy négy év alatt 43 százalékkal csökkent. 1939 végén már csak 37.5 milliárd dollárt tett ki.

A Zsidó Távirati Iroda jelentí:

Palesztina

A szűkebbkörű cionista vezérő bizottság határozatai

A szűkebbkörű cionista vezérő bizottság, amelynek tagjai Palesztinában laknak, M. M. Ussiskin elnöke alatt Jeruzsálemben ülést tartott. Az ülésen M. Shertok, a Jewish Agency jeruzsálemi politikai osztályának vezetője a politikai helyzetről, dr. Ruppin és dr. Schmorak pedig az ország gazdasági kérdéseiről számoltak be. A Jewish Agency vezetőinek beszámolóját élénk vita követte, majd a szűkebbkörű vezérő bizottság a következő határozatokat hozta:

1. E napokban mindenki feltétlenül kötelessége hozzájárulni a cionizmus és a jisiv megvilágításához, hogy az eddig elfoglalt pozícióikat megtarthassuk, az ország mezőgazdasági és ipari fejlődését továbbra is biztosítsuk és a jisiv biztonságát erősítsük és növeljük. Azok a rendkívüli erőfeszítések, amelyeket a Cionista Világszervezet vezetése ebben az irányban kifejt, az egész mozgalmat kötelezi.

2. A szűkebbkörű vezérő bizottság felszólítja az összes cionista pártokat, hogy sorakozzanak fel a jisiv önvédelmi műve mögött, amely a Kofar Hajisuv és a Mizrahi alapokban nyer kifejezést.

3. A szűkebbkörű vezérő bizottság jóváhagyta két újabb település elnevezését és pedig a Kvuca Maszad településének dr. Arthur Ruppin után és egy Fijn Hasofét melletti új településnek a newyorki Julian W. Mack főbíró után való elnevezését.

A szűkebbkörű cionista vezérő bizottsággal egyidejűleg a Vaad Leumi is ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a zsidó nemzeti tanács vezetőségét két új tagot kooptálnak. Egyik az ültetvényesek szövetségét, a másik a telepítések tanácsainak szövetségét fogja képviselni a Vaad Leumi-ban. A határozat érvénybe lépéséhez a Vaad Leumi plénumának jóváhagyása szükséges.

Dr. Ben Zion Mossinson, a Vaad Leumi iskola-osztályának vezetőjévé nevezték ki.

ÜLTETVÉNYES KÜLDÖTTSEG A KORMÁNYNAL. A napokban közös zsidó-arab ültetvényes delegáció kereste fel a kormányt, hogy megtárgyalja a narancsültetvények adósságainak kérdését. A küldöttség javasolta, hogy a kormány külön szervet létesítsen a kérdés tanulmányozására, úgy ahogy az Cyprus szigetén is történt. A kormány képviselője, aki a küldöttséget fogadta, felszólította az ültetvényeseket, hogy ebben a kérdésben emlékiratot juttassanak el a kormány főtitkárához. Megtárgyalták a kölcsön kérdését is. A delegáció megelégedéssel vette tudomásul a palesztinai kormányának azt a bejelentését, hogy a megszavazott kölcsön folyósítását már a jövő hónap folyamán megkezdik.

BASRA KIKÖTŐ JELENTŐSÉGE PALESZTINA SZEMPONTJÁBÓL. Palesztinában kiemelik azt a jelentőséget, amelyre Basra kikötő a palesztinai behozatal szempontjából emelkedett most, hogy a Földközi tengeren megszűntek a szállítások. Tel-Avivból külön meghatalmazott utazik Basrába, hogy ott felvegye az érintkezést a hatóságokkal és megtárgyalja a szállítás, valamint elraktározás kérdését.

BETILTOTTAK A PALESZTINAI ÁRUKIVITELT. A fő kormányzó rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a jövőben tilos az áru kivitel Palesztinából, ha erre a kormány vámhivatala külön engedélyt nem ad.

KORLATOZTAK A KÜLFÖLDI VAJ HASZNALATAT. Rendeletet tettek közzé, amelynek értelmében a jövőben a palesztinai nagy- és kiskereskedők az eddigi külföldi vajmennyiség felét szolgáltatathatják ki csak a közönségnek.

SZÜKSÉGRENDELETEK PALESZTINÁBAN. A palesztinai kormány törvényt hozott, amelynek értelmében jog van rendelkezni az emberek és vagyonok felett háborús célokra. Ismeretes, hogy annak idején az angol parlament hasonló törvényrendeletet szavazott meg. Az 1939-ben megszavazott nemzetvédelmi törvény értelmében az angol ki-

rály jogait a fő kormányzó gyakorolja és így ő hivatott a törvény alkalmazásáról dönteni.

EGYSÉG JÖTT LETRE A JERUZSALEMI HITKOZSÉGI TANÁCSBAN RÉSZTVEVŐ PÁRTOK KÖZÖTT. A jeruzsálemi zsidó hitközség vezetésében résztvevő pártok között megegyezés jött létre, amelynek értelmében az összes pártok képviselve vannak a hitközség tanácsában. A tanács legutóbbi ülésén felhívást bocsátottak ki, amelyben a jisiv összes irányzatainak egységességét kéri.

BEVANDORLÓK ERKEZÉSE PALESZTINÁBA. A napokban megérkezett Palesztinába az első 17 bevándorló álló csoport, amelynek Olaszország hadüzenete óta sikerült az ország földjére lépnie. A csoport tagjai lengyel állampolgárok, akik Jugoszlávián, Görögországon, Törökországon és Szírián keresztül tették meg az utat Palesztinába.

ÚJ RASSKO TELEPÍTÉS. A Rassko telepítési társaság a napokban kezdte meg 25 ház építését Bet Jicchaknál, Nathania közelében. Az új telepítés cseh-szlovákiai bevándorlók számára készült. Minden egyéni gazdaság körülbelül 800-1000 fontba kerül.

GIFFARD TÁBOROK BESZÉDE. Giffard táborok, a palesztinai és transzjordániai angol haderők főparancsnoka, rádióbeszédet mondott. Beszédében Giffard táborok kiemelte, hogy a történelem során Anglia sokszor viselt háborút olyan erőkkel, amelyek az egész világot uralmukba akarták hajtani és mindig győztesen került ki. Anglia legyőzte a spanyol Invicibile Armadáját, Napóleont és a németeket 1914-ben. Nem kételkedem abban — mondotta a táborok né — hogy Anglia akkor is győzni fog, ha egyedül kell harcolnia. Amíg az angol flotta létezik, Palesztinát nem fenyegeti veszély.

A PALESZTINAI POSTAI SZOLGALAT. A palesztinai kormány posta- és távirat-szolgálat közli, hogy a British Overseas Airways, ha rendszertelenül is, de továbbra is fenntartja a repülőposta kapcsolatot Angliával, Afrikával, Ázsiával és Ausztráliával. Egyiptomba naponta megy posta, míg Szíriába, Görögországba, Bulgáriába, Jugoszláviába, Romániába, Magyarországra és a Balti államokban háromszor hetenként megy posta. Angliába és a többi országokba kéthetenként küldik a postát. Kerülő utakon eljutnak a levelek Angliába, Amerikába, Dél-Afrikába és Ausztráliába is.

ORSZAGUT PALESZTINA ES IRAK KÖZÖTT. A Palesztina-Irak közötti országút építési munkálatai közelednek a befejezésükhöz. Az országutat valószínűleg a hónap végén adják át a forgalomnak.

AZ ORSZAG ELEMISZERELLATASA. A június 15-én befejeződő héten a következő élelmiszer mennyiségeket szállították Palesztinába: 1542 tonna búzát, 248 tonna rozset, 246 tonna árpát, 115 tonna lisztet, 664 tonna rizset, 514 tonna cukrot, 16 tonna kávé, 12 tonna teát, 14 tonna vaj, 26 tonna zsiradékot és egymillió 345 ezer 440 darab tojást.

A MASZ CHIRUM BEVÉTELEI. Az elmúlt hét folyamán a Masz Chirum bevétel kétezer fontot tett ki Tel-Avivban.

A JERUZSALEMI KULTURÁLIS ELETBŐL. A Jewish Agency Bialik intézményének támogatásával két nagyjelentőségű mű jelent meg a napokban Jeruzsálemben. Az egyik A. Z. Eskoli „David Hareuveni” című héber történelmi műve és prof. Torczyner Teudot Lachis című műve, amely a lakis régészeti ásatások nagyjelentőségű eredményeivel foglalkozik.

Anglia

ZSIDÓ MENEKÜLTÉK GÖRÖGORSZÁGBAN. A szalonikii Palesztina Hivatal közölte,

hogy Triesztből 56 zsidó család érkezett Szalonikibe.

Görögország

DR SCHWARTZBART LONDONBAN. Dr. Ignac Schwartzbart, a lengyel nemzeti tanács tagja, Franciaországból Londonba érkezett. Schwartzbart dr. elmondotta, hogy a zsidók többségének sikerült elmenekülniük Párizsból és csak a legszegényebbek maradtak ott.

PALESZTINAI KATONAI ANGLIÁBAN. A német invázió idején Észak-Franciaországban harcoló palesztinai csapatok tagjai részéről Palesztinába érkezett táviratokból kintünik, hogy a csapatok katonái Angliába érkeztek.

Amerika

AZ AMERIKAI ZSIDÓSÁG ES PALESZTINA. A. H. Sylvér és Jonah B. Wise rabbi, az United Jewish Appeal elnökeinek nyilatkozatából kintünik, hogy az United Jewish Appeal palesztinai programja öt pontból áll: 1. Anyagi eszközök teremtene 9000 olyan zsidó részére, akik 1940 szeptemberéig vándorolnának be Palesztinába. 2. Anyagi eszközök megteremtése azon 14 ezer zsidó részére, akik a legutóbbi hét hónap folyamán vándoroltak az országba és még nem helyezkedhettek el az ország gazdasági életében. 3. A földvásárlás és mezőgazdasági települések támogatása. 4. Szűkebbkörű tevékenység a munkanélküliség kiküszöbölésére. 5. A palesztinai gazdaság támogatása, hogy az meg tudjon felelni a háborús követelményeknek.

AZ AMERIKAI CIONISTA SZERVEZETI EVI KONFERENCIÁJA ELŐTT. Az amerikai cionista szervezet 250 tagja petíciót írt alá, amelyben követelik a szervezet alapszabályainak megváltoztatását. Az érvényben levő alapszabály szerint ugyanaz a személy csak kétszer töltheti be egymás után az amerikai cionista szervezet elnöki tisztjét. A petícionálók kéri, hogy engedjék meg a heticsonzori újraválasztást. Ezzel lehetőséget akarnak nyújtani dr. Samuel Goldmannnak, a jelenlegi elnöknek, hogy megtartsa eddigi tisztségét. A konferencia napirend előtt fog ebben a kérdésben dönteni. Az alapszabály módosításához az összes delegátusok szavazatainak kétharmada szükséges.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, július 16.

Bucuresti. 6.45: Hírek. 13: Időjelzés, vizuális jelentés, kulturális hírek és közlemények, látványosságok, rádióhírek, sportközlemények. 13.20: Victor Predescu zenekara. 15: Közlemények. 19.45: Hírek magyar nyelven. 20: Időjelzés, felolvasás. 20.15: Népdalok. 20.40: Hírek. 21: Hanglemezek. 21.15: A berlini Dahlke trió kamarazeneműsora. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek. 22.40: Zongora. 23.05:—23.30: Hanglemezek. Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.40: Hírek. 14.30: Zenekari hangverseny. 15.40: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Hírek. 18.15: Hegedűhangverseny. 18.50: Felolvasás. 21.40: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 24: Hírek. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Szerda, július 17.

Bucuresti. 6.45: Hírek. 13: Időjelzés, vizuális jelentés, kulturális hírek és közlemények, látványosságok, rádióhírek, sportközlemények. 13.20: Petrica Motoi zenekarának hangversenye. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19.45: Hírek magyar nyelven. 20: Időjelzés, majd felolvasás. 20.15: Román népdalok. 20.40: Hírek. 21: Szimfonikus zenekara. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek. 22.40: Zenekari hangverseny. 23—23.30: Kamarazeneműsora hangversenye. Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Enekszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Zenekari hangverseny. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Hírek. 18.15: Felolvasás. 18.40: Cigányzene. 19.50: Rádióriport. 20.15: Hírek. 20.25: Zongorahangverseny. 20.55: Előadás. 21.20: Zenekari hangverseny. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek. 0.20: Táncalemezek. 1.05: Hírek.

Könyvnap Rembrandt. Cs. Pogány könyve 32 old. műlappal könyvnap kedv. ára most fve 130, kve 168 (majd 159, 221) lej. Kosztolányi: Erős várunk a nyelv, 228 (304) lej. Lenni, vagy nem lenni 228 (304) lej. Dénes: Élet helyett órák, Ady regény, fve 115, kve 160 lej (152 és 206 helyett) Lepagenál. Cs. Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

Gigurtu miniszterelnök rádióbeszédet intézett az ország földműveseihez és mezőgazdáihoz

Kijelentette a miniszterelnök, hogy a kormány gondoskodik a mezőgazdasági termékek kedvező áráról és olcsó mezőgazdasági gépek beszerzéséről

Bucuresti, julius 15. (Rad.) Ion Gigurtu miniszterelnök, a Nemzet Pártja vezérkari főnöke vasárnap este hét órakor rádióbeszédet intézett az ország földmives és mezőgazda lakosságához.

— Kormányomnak — kezdte beszédét a miniszterelnök — két feladata van: a határaink megvédelme s a földmivesek, általában a mezőgazdaság számára olyan fejlődés biztosítása, amely nélkül az ország nem haladhat előre. Mindig ez volt öfélése gondolata is, de nem lehetett teljesedésebe vinni. Most már nemmi sem áll az utjában.

— A kormányt áthatja az a meggyőződés, hogy a mezőgazdák alkotnák az állam alapját, tehát minél erősebbé kell őket tenni. Mit kívánunk mi? Bizalmat jóakaratusunkban s abban az elhatározásunkban, hogy előbbre viszzük az országot. A munka Isten ajándéka nem szégyen, amint az izgatók mondják. Mindenki munkája megérdemelt és igazságos részese. A nemzeti kormány viszhelyezi jogaiba a munkát.

— Érthető a mezőgazdaság fejlesztésénekadata s ugyanilyen világos, hogy szükség van a népünk munkájára. A dologtalan népet győzik a többi nemzetek s olyan rabbá lesz a másokért dolgozik. A román paraszt, aki évszázadon keresztül helyén maradt, megkizárva a barbár hordákkal s megörizte nyelvét, mikor más volt a hivatalos nyelv, az román római légióinak ez a büszke származása megérdemli, hogy méltó és szép élete legyen. A munkának hasznos kedvtelésnek kell lennie, amelyet gondal végeznek. A legkiváló kárt is ki kell kerülni, mert bajt jelent a mezőgazdaság számára. Egy asszony például eltörölyt. Ha négy millió házban eltörnének a tojást, az összesen huszmillió tört tojást jelentene. Két vigyázatlanságból megölt csirke százmilliót jelent az egész országban s százmilliónyi kárt. Három méter kender egy lervászon minden egyes házbán tizenmillió métert tesz ki, aminek egymilliárd az értéke. Ezek a számok mutatják, hogy ország gazdasága az okos munkától függ. A nemzeti kormány feladata, elérni, hogy a mezőgazdák láthassák munkájuk gyümölcsét.

— Elsősorban becsületet közigazgatásra kell fordítani, amelynek a faluból kell kiindulni. Ennek a közigazgatásnak meg kell értenie a mezőgazdák érdekeit, meg kell értenie vele a jelen idők szorongását. A kormány gondoskodik arról, hogy kapcsolatot létesítsen a falu s a környező városok között olyan utak fenntartásával, amelyeket egész évben lehet használni.

— A miniszterelnök a továbbiakban rámutat arra, hogy a kormány gondoskodni fog arról, hogy kedvező árakat biztosítsa a mezőgazdasági termékek számára s olcsó mezőgazdasági gépek részletfizetés ellenében való megvásárlására bocsátásáról. Gépek nélkül nem lehetünk a termelés, — mondotta. — A hektáronkénti termést csak száz kiló kukoricával vagy kukoricával fokozzuk, ez tizenmillió kilót s hétmillió lejt jelent az ország számára.

lam számára. Kétszáz kilós fokozás tizennyhárom milliárd lejt, háromszázkilós huszonegy milliárd lejt jelent. Szántóföldjeink termőerejét a szűkös munkálattal és felfezrelésekkel megkettőzhetjük.

— Egy nagy és erős népnek jól felszerelt, jól élelmezett s jól felruházott hadsereg van szüksége. Az ország azért dolgozik, hogy biztosítsa a hadsereg számára a hadiesszközöket, de először mezőgazdasági gépekre van szükség, amelyek nagyszámban érkeznek külföldről s munkánkkal fizetjük meg őket.

— Szenteltették a mezőgazdasági mozgósításról szóló törvényt, ezt a közhasznú törvényt, amelynek célja, hogy idejében learsassák bevett szántóföldjeinket. Gyermekei-

tek minden áldozatra készen állanak a háttáron, dolgozzatok értük. A legnagyobb igazságtalanság volna, hogy miközben egyesek meghalnak, mások ellustuljanak. Hiszem, hogy nem is lesz szükség a mezőgazdasági mozgósításról szóló törvény végrehajtására.

— Öfélése magas vezetése alatt a Nemzet Pártja, amelynek vezérkari főnöke vagyok, állandó kapcsolatot akar fenntartani népünk kívánságaival és szükségével. Meg lesznek az eszközeink ezeknek a párt programjába beirt kívánságoknak a megvalósítására. Mindenki dolgozzék tehát a közjóért, mindannyiunk elöbreviteléért, amint azt öfélése az ország első szántóvetője kívánja. Eljen öfélése munkálattal és felszerelésekkel megzet Pártja! Egészséget!

Sokak kívánságára! Csak 2 napig! A ROYAL slágermozgóban

Fiuk városa

című világsikerű Metro bombasláger. Főszereplők: MICKEY ROONEY, Spencer Tracy. Senki ne mulassza el meglekinteni!

Előtte a legújabb és legaktuálisabb UFA journal.

„Nemzeti módszer a zsidókérdés megoldására“

Pamfil Seicaru cikke a Curentulban

A Curentulban Pamfil Seicaru „Nemzeti módszer a zsidókérdés megoldására“ című az alábbi cikket írja:

Kompromittálni akarsz-e valamilyen politikai felfogást?... Akkor siess és alkalmazd meg gondolatlanul, rögtönzött megoldásokat, erőszakoid az átalakulási folyamatot.

Be kell vallanom, hogy bizonyos mértékben nyugtalanít a nacionalizmus integrális elfogadása, a tömeges csatlakozás egy olyan tanításhoz, amely ellen tegnap még ádázan küzdöttek. Félek a türelmetlenektől, akik azonnali és teljes alkalmazást követelnek.

Elsősorban meg kell állapítanom, hogy csak igen kevesen értik meg és igen kevesen ismerik a nacionalizmus doktrínáját; még kevesebben elmélyedtek megvalósításának egészséges eszközei fölött.

A nacionalizmus abból a történelmi valóságból indul ki, amely a nemzet. Az összes elvont formulákat összeveti a nemzeti valóságokkal és ugyanolyan fegyelmezett módszer alapján tevékenykedik politikai és szociális téren, mint az orvos a gyógykezelés során.

Ahogy a nagy Claude Bernard mondotta, a „Bevezetés a gyakorlati orvostudományokba“ című művében: Nem léteznek betegségek, csak betegek; nem léteznek általános politikai, társadalmi és gazdasági kérdések, csak specifikus problémák, amelyeket mindenkor az illető államrend, az illető nemzet szempontjából kell megvizsgálni.

Ezért a nacionalizmus szembe helyezkedik az állam elvont fogalmával, az etnikai azonosságnak ama hiányával, amelyet a demokrácia képvisel. Innen származik a nacionalizmus politikai realizmusa. A nacionalizmus mindenkor valóságokra támaszkodó politika volt, amely történelmi kialakulásában figyelni a dolgokat: vagyis „szervező empirizmus“, ahogyan lényegét Charles Maurras kifejezte.

Most pedig zavartan kell megállapítanom, hogy nálunk demokratikus metódusokat és nacionalista eszméket próbálnak összeegyeztetni. E két dolog azonban összeegyeztethetetlen.

Valóban követeljük a román kérdések nacionalista megoldását — ám ennek a megoldásnak megfelelő módszerekkel és megfelelő szellemben kell történnie, nem pedig a rögtönzés, vagy a szabotázs szellemében, ami a specifikusan demokratikus természetű demagógia lihegő lélegzetét jellemzi.

Bármilyen meghatottak is volnának a zsidókérdés hivatalos elismerése láttára, engedjék meg, hogy kifejezzük ama nyugtalan-ságunkat, amelyet a kérdés megoldása körül tapasztalt sietség indokol.

Két feltevés van: vagy azok, akik csak most fedezték fel a zsidókérdés létezését,

nincsenek tudatában a kérdés sokrétűségének és széleskörűségének — és ez magyarázza azt a lelkes türelmetlenséget, amellyel azonnal megakarják azt oldani; vagy tisztában vannak a megoldás nehézségeivel és akkor szándékosan be akarják bizonyítani a kérdés megoldhatatlanságát, azaz ravaszul kompromittálni akarják a nacionalista politikát a zsi dókérdésben.

Miért sietnek ma úgy, amikor tegnap még előre megfontoltan tagadták a kérdés létezését?

1919-től egészen máig a zsidók félelmetes számbeli jelenlétét a román állam szervezetében számtalanszor és állandóan napirenden tartottuk; a román állam egyik fájó pontja volt ez a kérdés. Ennek ellenére azt hitték, hogy a demokrácia szent elveinek megtagadását jelentené az, hogy ha közösen is, de megállapítanak a romániai zsidókérdés létezését. A demokratikus szabadkőmives rituálé főpapjai a politikai alacsonyabbrendűség meg nyilvánulásának tekintették a romániai zsidókérdés létezését. A demokratikus szabadkőmives rituálé főpapjai a politikai alacsonyabbrendűség megnyilvánulásának tekintették a romániai zsidókérdés megvitátását; az elmaradt szellem, a faji előítéletek bizonyítékának, a „tökeletlenek szocializmusa“ megnyilatkozásának, stb.

1940 júniusáig a román politikai hivatalosság számára nem létezett a zsidókérdés. Most pedig hirtelen a román nacionalizmus hosszas várakozása után a legsürgősebb, a legradikálisabb megoldásokkal lepnek meg bennünket, amelyek végül olyan sietséggel szeretnének alkalmazni, ami indokolja tökéletes zavarunkat.

Amidőn csupán egy statisztikát akartunk csinálni a zsidókról, mindent megtettek annak érdekében, hogy még a pontos leltározást is megakadályozzák. Most pedig — hirtelen — az egész kérdést meg akarják oldani!

A rögtönzés és a sietség gyanus és veszedelmes: gyanus szándékaiban, veszedelmes alkalmazásának eredményeiben.

Kérdem: rendelkezünk-e egy olyan pontos statisztikával, amely kimutassa a zsidók elhelyezkedésének időpontjait, legutóbbi beözönlésük óta?

Szeretném pontosan tudni legalább azok nevét és számát, akik egymásután jöttek hozzánk Németországból, Ausztriából, Csehszlovákiából és Lengyelországból, 1933-tól máig.

Mert nem akarom a román nacionalizmus kompromittálását és kiábrándulását egy sikertelen és megdöntött megoldási kísérlet következtében.

Ha tegnapig a szabadkőmivesség uralma megakadályozott bennünket a zsidókérdés megoldásában, amit különben a megboldogult

Tejes gyógyulást nyer,

ha igénybe vesz egy melegizap kurát a CARMEN SYLVA-I

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

által kibocsátott jegyfüzetek alapján. Felvilágosítást ad és jegyfüzeteket árusít lapunk kiadóhivatala.

politikai pártok sem akartak és amelyet csupán diverzió céljából használtak fel, ma kénytelenek leszünk ezt a kérdést megoldani, hiszen az összes államokban megkezdődött a nacionalista beilleszkedés az új európai közösségbe. Már pedig a beilleszkedés szabályait Hitler és Mussolini fogják megszerkeszteni.

Érdeklődünk-e a Reich által kezdeményezett módszerek iránt? Másoljuk-e azokat, vagy csak parodizáljuk?...

Miért ne járnánk el módszeresen? Elsősorban pontos statisztikát, szigoru bűntetéseket helyezve kilátásba úgy a büntárs tisztviselővel, mint a zsidóval szemben, aki megkísérelné a leltározás meghiusítását.

A zsidókat elhelyezkedésük, állásaik, gazdasági szerepük szerint kell leltározni; mert ismétlem, nem tudjuk még, hogy mi lesz a zsidók európai statútuma, melyek lesznek az illetőségi feltételek és ha majd holnap statisztikákat kérnek tőlünk, azoknak helyes elkészítése szerint itélnék majd meg bennünket. Akkor aztán fel kell lennünk készülve a zsidóktól való gyors szabadulásra!...

A felvetett megoldások terén (bármelyek legyenek Európa végleges berendezkedéséig csak átmeneti jelleggel bírhatnak) tekintettel kell lenni a román állam egysúlyára.

A tettétet sietség, a demagógikus rögtönzés az állam gazdasági életének megbontásához vezethet. A helyzet ma túl nehéz, semhogy megengedhetők magunknak a meghiusult kísérletek luxusát, amelyek legfeljebb kiábrándíthatnak az antiszemita nacionalizmusból.

A román állam nem lehet kísérleti nyúl; a szellemében, az eszközeiben konzervatív nacionalista doktrína elítéli a rögtönzéseket.

A zsidókérdés létezik; ám vigyáznunk kell arra, hogy megdöntözzünk és meredek megoldási kísérlete ne vezessen „megoldhatatlanságának“ bizonyításához...

Mert régi mese ez, de még régebb félrevezetősi eszköz.

A zsidókérdést európai síkon oldják meg, de hangsúlyozom, azokkal az adatokkal, amelyeket mi fogunk szállítani. Készítsük elő komolyan ezeket az adatokat és ha már sietségről van szó, akkor ezen a téren: stessünk! Egy pontos statisztika, egy realista módszer, egy román öntudat — ime a legfőbb elemei a számunkra annyira fontos probléma megoldásához.

Am még egyszer: Vigyázzunk, nehogy felborítsuk az állam egysúlyát, nehogy demoralizáljuk a nemzetet.

Orvosi módszerrel kell eljárni éppen úgy, mint a fertőtlenítéssel.

A rögtönzések gyorsasága ellentétben áll a nacionalista realizmussal.

Az államrend elsőbbségének élnie kell minden román öntudatában.

A zsidó elem nem vehet részt többé az állam életében. A román állam jövőbeni rendjének szempontjából ez a felismerés végleges vívmányt jelent.

Az új rendet pedig készítsük elő a véglegesítés komolyságával, amely ellenfele minden provizóriumnak.

Uj cionista könyv!
BENEDEK JÁNOS:

„A cionista munkásmozgalm eszmei és történeti fejlődése“

Az első magyaryelvű alapvető könyv a chaluciu és a cionista munkásmozgalm ideológiai tartalmáról és történetéről.

Ara 50 lej.
Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályánál.

HIREK

— Kedvező a vetések állása. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a multheti meleg időjárás és napsütés kedvezően befolyásolta a vetések fejlődését. A buza aratása helyenként megkezdődött, a tengeri másodszeri kapálása is befejezéshez közeledik. A szőlők jól fejlődnek, de mindentől erősen észlelhető a munkások hiánya, aminek következtében a munkabérek emelkedtek.

— Betöltötták a hivatásos sportolást Franciaországban. Vichyből jelentik: Az ifjúság és család minisztériuma betöltötte a hivatásos sportolást Franciaországban. Hír szerint a kormány sportügyi igazgatóságának élére Jean Borotrat, a világhírű teniszjátékost állítják.

— Alfred Rosenberg szerint Franciaország eltemette az 1789-iki forradalmat. Berlinből jelentik Alfred Rosenberg a Völkischer Beobachter hasábjain megállapítja, hogy Franciaország Vichyben eltemette az 1789. évi forradalmat. Németországra most az a nagy küldetés vár, hogy megértesse a nagy kontinentális eszméket. Ebben az esetben az jelenlegi háború, melyet egy új Európa létrehozása érdekében az elavult kontinentális forradalom megtisztogatásáért folytatunk, elérte célját.

— UJRA BATTISTA EZREDEST VALASZTOTTAK MEG KUBA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKÉVÉ. Havannából jelentik: Battista ezredest újra Kuba köztársasági elnökévé választották. A választások során több ember meghalt, vagy megsebesült.

— Meskó magyar képviselő akciója a fajnevelésért. Budapestről jelentik: Meskó képviselő Németországból visszatérva, ahova a magyar orvosok küldöttségét vezette, kijelentette a képviselőháznak, hogy Németország mindennemű kapcsolatban követendő példa, de különösképpen az a fajnevelés terén. Keresztes-Fischer belügyminiszter kifejtette, hogy bár nem hiszi, hogy helyes lenne mindenben utánozni és másolni a külföldi példákat, mégis ha tekintetbe veszi a valóságokat, minden öntudatos magyarnak el kell ismernie, hogy az élet fejlődésében még számos téren komoly felülvizsgálatra és javításra van szükség. Ellenkező esetben Magyarország is azoknak a nemrégben még hatalmas és félelmetes nemzeteknek a sorsára kerül, amelyek a szakadékok szélére sodródtak csak azért, mert nem értették meg az idők parancsát.

— Halálos áldozata is van a marosmegyei viharoknak. Marosvásárhelyről jelentik: A napokban hatalmas vihar pusztított Marosmegye északnyugati részén. A vihar közel két órán át tartott, hatalmas vízmennyiség zuhant alá és pillanatok alatt felduzzasztotta a hegyi patakokat és eréket is. A hirtelen keletkezett ár több község határában elöntötte a vetéseket és kaszáljakat, megdöntötte a gabonát és egyes helyeken a termést is megsemmisítette. A felhőszakadást égi háború követte és a sűrűn hulló villámcsapás Paszmos községben felgyújtotta Hadau Ioan gazdálkodó házáat. A gazdálkodó és felesége nem voltak odahaza és a lakásban két kis-korú gyermek volt bezárva. A tizéves Tóder a villámcsapás következtében szörnyethalt. A másik gyermeknek azonkívül, hogy megijedt, nem történt semmi baja. A tüzet, melyet a villám lobbantott fel, részben sikerült elszigetelni, az egyik gazdasági épület azonban teljesen leégett.

— Belügyminiszteri rendelettel elbocsátották a város zsidó tisztviselőit. A belügyminisztérium szombaton távirati rendelkezést küldött az összes alárendelt közigazgatási hatóságoknak, hogy az alkalmazásukban levő zsidó vallású és kikeresztelkedett zsidó tisztviselőket azonnali hatállyal bocsássák el. A rendelkezés megérkezett a kolozsvári városházára is. A polgármester utasítást adott, hogy a város alkalmazásában levő zsidó tisztviselők azonnal megkapják az elbocsátó végzést. A rendelkezés három városi mérnököt: Sebestyén Ödönt, a mérnöki hivatal hidépítési és Lakatos Istvánt, a város utépítési osztályának vezetőjét, valamint Meise Ödönt, a vízművek mérnökét érinti. Elbocsátó végzést kapott a városi levéltárban dolgozó Goldmark Terézia is. Az elbocsátó rendelkezéssel kapcsolatban dr. Bornemisa Sebastian polgármester a következőket mondta: „Nem mondhatok egyebet, mint amennyit az elbocsátó rendelkezés tartalmaz. A rendelkezés négy városi tisztviselőt érint. Ezeknek ki is adtuk az elbocsátó levelet és ezek már nem is vehették fel hétfőn reggel a munkát. Még csak annyit jegyzek meg, hogy a belügyminiszteri rendelkezés a totális román állam etnikai politikai rendjének megvédéséről szóló rendelet törvényen alapszik. Arra a kérdésre, vajon nyugdíjat vagy végkielégítést kapnak-e az elbocsátottak, a polgármester azt válaszolta, hogy erre vonatkozólag a város nem kapott rendelkezést.

Vichyben és Londonban megünnepelték július 14-ét

Francia önkéntes csapatok vonultak fel Londonban De Gaulle tábornok vezetésével

Genf, július 15. (Rador.) Vichyi jelentés szerint július 14-én, a bastille bevételének évfordulója napján, a hagyományos nemzeti ünnepnek megfelelően Te Deumot tartottak a vichyi székesegyházban Petain marsall, a kormány tagjai és a diplomáciai kar jelenlétében.

London, július 15. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint a július 14-én francia nemzeti ünnepet megható módon ülték meg Londonban. A francia önkéntes csapatok De Gaulle tábornokkal élükön, a szabad franciák nevében koszorút helyeztek el az Ismeretlen Katona sírján. A francia katonák ezután elvontak Foch marsall emlékműve előtt. A lakosság: „Eljen De Gaulle tábornok!”, „Eljen Franciaország!”, kiáltásokkal üdvözölte a francia csapatokat.

London, július 15. (Rador.) A nemzeti ün-

nep alkalmával Churchill miniszterelnök levelet intézett De Gaulle tábornokhoz:

„Ezen a napon Franciaország történelmének leggyászosabb napján, — írja Churchill levelében, — legőszintűbb rokonszenvenmet fejezem ki. A szerencsétlenség napjait nem is olyan távoli jövőben olyan napok fogják követni, amikor ez az ünnep a szabad Franciaország ünnepe lesz.”

Vichy, július 15. (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti, hogy július 14-ét a francia nép méltóság teljében ünnepelte meg. Az Oeuvre többek között azt írja, hogy 1940 július hava forradalmi hónapot jelent a történelemben, mert a harmadik köztársaság sokban hasonlít Petain marsall uralomra kerüléséhez. Most is a becsület megmentéséről van szó. Az olyan országban, mint a miénk, sohasem lehet elfojtani az eszmét.

SPORT

Kitűnően szerepeltek a Haggibbor uszói az Universitatea versenyén

Cluj, július 15. Vasárnap délután az Universitatea nagyszerűen pergő uszóversenyt rendezett a Károly park medencéjében. A Haggibbor uszói négy első és több más helyezést értek el. Tizenhét versenyszám közül a KAC nyert kilencet, a Haggibbor négyet, az Universitatea harmat és a KMSC egyet. A Haggibbor uszók a következő számokban szerepeltek:

50 m. gyermek gyors: 1. Sebestyén Viktor Haggibbor 40.4 mp, 2. Modričan U. 43.4 mp, 3. Mărgărit U. 60 mp.

50 m. ifj. gyors: 1. Horváth Ottó Haggibbor 37 mp, 2. Izsák A. Haggibbor 37.8 mp, 3. Vigu U. 38 mp.

200 m. férfi mell: 1. Sebestyén György Haggibbor 3:21.3 p, 2. Kiss KAC 3:33 p, 3. Meister Tibor Haggibbor 3:35 p.

50 m. gyermek hát: 1. Sebestyén Viktor Haggibbor 47.8 mp, 2. Prakab KAC 43.2 mp, 3. Modričan U. 48.4 mp.

100 m. férfi hát: 1. Czímás KAC 1:30.3 p, 2. Róbert György Haggibbor 1:34.4 p, 3. Kiss KAC 1:48 p.

Sebestyén György szakosztályvezető szakosított és lelkes irányítása mellett a Haggibbor uszógárdája a fejlődés útjára lépett. Az a tény, hogy az utánpótlás már szóhoz és jutott, biztató jel a jövőre. Az elért eredményeknél azonban nem szabad megállni, hanem folytatni kell a munkát! (e—)

NEMETORSZÁG—ROMANIA 9:3 (4:0)

Frankfurt, július 15. Katasztrofális vereséget szenvedett a román válogatott csapat a német tizenegytől. A játék elején még nagy

— Kifosztották az egerbegyi görögkatolikus templomot. Egerbegyről jelentik: A napokban ismeretlen tettesek az éjjeli órákban belopóztak az egerbegyi görögkatolikus templomba, ahonnan kegyzsereket és perselyben levő pénzt loptak el. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a templomfosztogatók kézrekerítésére.

— Kivégezték Tarnaveanu Vasilit, a Gruia-uccai rablógyilkost. A kolozsvári törvényszéki fogház udvarán szombaton éjszaka 11 óra 10 perckor kivégezték Vasile Tarnaveanut, a Gruia-uccai rablógyilkost, aki mint emlékeztetés, 1939 november 27-ikén állati kegyetlenséggel meggyilkolta a családi villában egyedül tartózkodó szerencsétlen asszonyt. Mint arról beszámoltunk, a kolozsvári büntető tábla május 9-ikén golyó általi halálra ítélte Tarnaveanut és az ítéletet a semnitőzők is jóváhagyta. A rablógyilkos, ügyvédje útján kegyelmi kérvényt nyújtott be, amelyet azonban elutasítottak. A kolozsvári táblai főügyészséget az igazságügyminisztérium táviratilag értesítette a kegyelmi kérvény elutasításáról. Ennek kézhezvétele után előkészületeket tettek a gyilkos kivégzésére. Este 9 órakor a fogház papja megjelent Tarnaveanu cellájában, közölte vele kegyelmi kérvényének elutasítását, majd feladta a halálraítéltnak az utolsó kenetet. Este tíz órakor Tarnaveanu meggyött, míg 11 órakor fedezet mellett a fogház udvarára vitték, ahol a főügyész felolvasta a halálos ítéletet, majd közölte a kegyelmi kérvény elutasítását. Ezután Vasile Tarnaveanut átadta az ítélet végrehajtó katonaszakaszának. Pontosan 11 óra 10 perckor rövid vezényszó után kivégezték a rablógyilkost. A törvényszéki orvosszakértő megállapította a halál bekövetkeztét.

küzdélem volt, de azután felülkerekedett a német csapat és főleg csatársorának ragyogó játékával egymásután lötte a gólokat. A második féldobban a román csapat némileg összeszedte magát, de már csak az eredmény tudott szépíteni.

A két csapat ebben az összeállításban játszott:

Románia: David, Slivat—Lengheriu, Moldovan—Juhász—Lupas, Orza—Ploesteanu—Barátky—Reuter—Bogdan.

Németország: Martinek, Janes—Mock, Kupper—Krüger—Kitzinger, Lehner—Hahnemann—Kalter—Fiederer—Artl.

A gólok sorrendje ez volt:
16. percben Lehner 1:0.
19. és 26. percben Hahnemann 3:0.
33. percben Walter 4:0.
A második féldobban: 14. percben Fiederer 5:0.

15. percben Artl 6:0.
18. percben Fiederer 7:0.
25. percben Ploesteanu 7:1.
31. percben Walter 8:1.
34. percben Barátky 8:2.
36. percben Walter 9:2.
40. percben Barátky 9:3.

A német csapatban a csatársor volt a legjobb csapatrés. A fiatalok nagyszerűen beváltak. A román csapatban a fedezetsornak köszönhető, hogy az eredmény nem még rosszabb. A román csapat megérezte néhány Rapid játékos hiányát. Azokon a Rapid játékosokon, akik játszottak, meglátszott a KKK mérkőzések fáradtsága.

— Ötven centiméterrel esett a Titicaca-tó szintje. Limából jelentik: A Titicaca-tó szintje, mely a legmagasabb a világon (3812 méter) 50 centiméterrel esett december óta. Ez a ritka tűnemény a La Paz-i szárazságnak tulajdonítható.

— DEUTSCH-PRZEMYSŁ NEVEN SZABAD VÁROSNAK NYILVÁNTOTTAK PRZEMYSŁT. Krakóból jelentik: Dr. Frank, a lengyel területek kormányzója ünnepélyesen bejelentette, hogy a San folyó nyugati partját fekvő Przemysłt Deutsch-Przemysł néven szabad városnak nyilvánítják. Dr. Frank a Führer nevében Haahnt nevezte ki a város élére. A német-ország érdeklátáron fekvő szabad város hivatva lesz tartós állapotokat teremteni.

— Földrendést jelzett a kolozsvári szeizmográf. Vasárnap reggel 8 óra 3' 47"-kor a kolozsvári földrendésjelző intézet műszerei hatalmas földrendést jeleztek. A földrendés 1 óra 10 perccel tartott, távolsága 8650 kilométer, itt nem volt érezhető.

— A vágóhídon állítja fel a kolozsvári városi tanács a hatósági mézarszékét. A husárak állandó emelkedésére való tekintettel a városi tanács elhatározta, hogy hatósági mézarszékét állít fel. Erre a célra a szamosi királyi helytartóság 350 ezer lej rendkívüli hitelt engedélyezett. A hatósági mézarszékét a vágóhídon állítják fel, ahol egyik helyiségben már megkezdtek az átalakítási munkálatokat. A város maga szerzi be a vágó állatokat s azokat önköltségi árban fogja kimérni. A hatósági mézarszék felállításával a városnak a célja, hogy ellensúlyozza az árat és nem akar vele versenyt teremteni a mézarszéknek.

Felhívás!

Száz lejt kér Neuberger néni minden zsidó férfitől, hogy megmenthesen 240 unnelemes gyermeket az éhségtől.

Özv. Neuberger Zsigmondné, a miniszterelnök 58 év óta mentője a nevével viselő Napközi Otthonban 240 proletár gyermeknek emberi neveléséről és táplálásáról gondoskodik. Eddig mindig talált módokat és anyagi eszközöket arra, hogy ezt a szociális feladatot megoldja. A pincelakások apró, éhező cseméjét kiragadta környezetükből és Paris uccai Otthonban összegyűjtötte, ahol naponként 500 táplálék étel jutott gondozottjainak. Szegények, mely boldogan játszadoznak a gyönyörű kertben, mely zengő dallal dicsérik a játékonyság a gyulaiaknak őket eltető adományait, mely nyugodtan várják a Holnapot, mely ismét bőségesen nyújtja lelki és testi szükségleteiket. Pedig, pedig a Nőegylet pénztára már csaknem teljesen kiürült és a legtorzabb körülmények között élnek, felelős vezetők felé, akik tanácstalanul állják körül a ma még tápdus éteikkel megrakott asztalokat, ahol 240 gyermek boldog tudatlanságban, egészségtől duzzadó arccal Holnap is várja a jó táplálékot.

Ma, amikor segélyforrásaink kiapadtak, amikor minden lehetőséget már kihatároztunk, nincs más módunk, hogy Neuberger néni jogos panasza megszüntessük, mintha mi, zsidó férfiak, oldala mellé állunk és mint minden évben, most is egyenként száz lejt adományozunk a Napközi Otthon neustelemei javára. Ne várjuk a jelentkezőt, a szánalom filléreit kolduló hölgyeinket, hanem küldjük el azonnal Neuberger nénihez a csekély adományt. Most, rögtön, amíg nem késő... Evtizedek óta nincs Cluj uccán kolduló gyermek. Ne engedjük, hogy holnaptól kezdve ilyen legyen.

Most, a csendes magunkbaszállás napjában, ne feledjük, hogy gyermekeink szebb jövője csak nagy tettek jutalma lehet és hogy ennek a célnak eléréséhez nem sajnálkozás, hanem kitartó áldozatkészség szükséges. Zsidó férfiak hallgassátok meg egy áldott szívi nagyasszonyt, egy igaz emberi lélek jogos panasza! Adjatok száz lejt, hogy megmentünk vele 240 esendő lelket!

S ha adtatok, menjetek el a Strada Paris szám alatti Otthonba az ebédidő alatt, gyönyörködjétek a caritatív munka eredményében, élvezzék végig egy ilyen ebéd minden mozzanatát és rá fogtok ébredni arra a megdöbbentően igazságra: Mily keveset áldoztatunk arra a zsidó célra, mely a legszentebb.

A cluj-i Zsidó Nőegylet megbízásából:

Dr. Spitzer József, főtiszt

— Kabátot egy szegény embernek! Egy szerencsétlen, tisztos munkában megőregedett ember számára, aki az uccára sem tud kimenni, mert nincs kabátja, gyűjtést rendezünk. Vagy viselt kabátot kérünk számára vagy pénzt, hogy vehessen érte egy ócska ruhadarabot. „Aki gyorsan segít, azt az Isten megsegíti”.

— Éhségstrájk az orvos miatt. Cordobából jelentik: Az argentinai cordobai fegyőrlakói éhségstrájkba léptek, mert egy beteggyechez nem hívtak orvost. A fegyőrbörtönudvaron „rendezett” furbalmérkőzés alkalmával sebesült meg. Az orvos megérkezése után az elégedetlenkedők beszüntették az éhségstrájkot.

— Akadémia a hindu táncművészet stílusának ápolására. Bombayből jelentik: Uda Shanker, a híres indiai táncművész, az indiai egyesült tartományokban lévő Almorádban táncakadémiát alapít. Az évezredes hindu táncművészet különböző stílusainak megőrzésére és ápolására. Az akadémia egész színe az indiai táncok evolúciójának történetét is tanulmányozni fogja. A tartományi kormány ingyen telket és amerikai műpártól jelentékeny tőkét ajándékoztak az intézet számára, mely fennállása első öt évében megvesz fel külföldi tanítványokat és sikert ér elben India egyéb tartományjaiban is iskolaszervez.

Szerkesztői üzenetek

Az Inzestrareja kötvények eddigi sorsainak egyikén sem huzzák ki a következő Inzestrareja kötvényeit:

Sz. A., farmacist, Timisoara.
St. K., Arad.
S. M., Alesd.
B. E., Satu-Mare.
R. Márta, Cluj.
„Globus”, Carei.
R. B., Turda.
S. T., Sighet.
G. I., Aiud.
G. M., Uioara.
K. L., Sighet.
„Oradeai előfizető”.

Anglia megtett minden intézkedést a készülő német támadással szemben

Az angol tengeri zárlat hatástalan voltát és a tengeren elért német sikereket hangsúlyozza a DNB

LONDON, július 15. (Rador.) Alexander angol haditengerészeti miniszter rádió beszédet intézett Kanadához, és az Egyesült Államokhoz.

— Könnyen érthető okokból, — mondotta — nem közölhetem a szigetünk elleni német támadással kapcsolatban tett intézkedések részleteit. Mindenesetre minden intézkedést megtettünk az ellenség tervének megghiúsítására.

LONDON, július 15. (Rador.) Az „Observer“ című lapban Garvin megállapítja, hogy veszélyes dolog a helyzet bármilyen enyhülésében bízni. Az előkészületek szakaszában vagyunk — írja — s hiba lenne annak feltevése, hogy Hitler időt ad Angliának állásai kiépítésére, Anglia az egyetlen akadály Németország előtt, amelyet minél hamarabb el akar távolítani. A legutóbbi események mind arra mutatnak, hogy Hitler tekintete nyugat felé fordul.

Heves tengeri és légi harcok voltak szombaton és vasárnap

Berlin, július 15. (Rador.) A DNB iroda a háborús helyzetet vizsgálva, megállapítja, hogy az Anglia ellen elért sikerek mind fokozódnak. Az Európán kívüli vizeken hatástalan az angol zárlat s az angolok nem tudják többé akadályozni a német kereskedelmi hajók forgalmát. Mind nagyobbá válik a német légi főieny s figyelemre méltók a német légharítók sikerei az éjszaka támadó angol repülőgépekkel szemben.

London, július 15. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint ellenséges repülőgépek a calaisi szorosban kereskedelmi hajókat támadtak meg. Az angol vadászgépek öt német repülőgépet lelőttek. Egy német bombavetőt a légharító tüzérség lőtt le. Egy angol vadászgép nem tért vissza.

Berlin, július 15. (Rador.) A német had-

seregparancsnokság jelentése szerint egy német hadihajó az Atlanti óceánon összesen 18.500 tonnátartalmú ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztett el. Felderítő repülőgépek a csatorna felett tevékenykedtek. A harci repülőgépek megtámadtak egy angol hajókaravánt s elsüllyesztettek négy kereskedelmi hajót. Ez alkalommal heves légicsata fejlődött ki, amelynek során 10 ellenséges gépet lőttek le. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka angol repülőgépek Észak- és Kelet-Németország felett támadtak csekély károkat okozva. Három angol gépet lelőttek. Az angolok a tegnapi napon összesen 15 gépet veszítettek. Három német gép hiányzik.

London, július 15. (Rador.) A tenger-nagyi hivatal sajnálattal közli, hogy a „Shark“ tengeralattjárót elvesztettnek kell tekinteni.

György király és Churchill utolsó percben menekültek meg egy német légitámadás veszélye elől

STOCKHOLM, július 15. (Rador.) Londoni híradások szerint az egyik legutóbbi német légitámadás alkalmával György angol király és Churchill miniszterelnök is komoly veszedelembe kerültek. Az uralkodó éppen az Ashford helység déli részében fekvő erődítéseket látogatta meg, miközben Churchill a városban a kerületi közigazgatási hatóságok vezetőivel tanácskozott. Ebben a pillanatban történt — a Stockholm Tidningen szerint — a német légitámadás és még pedig olyan váratlanul, hogy az uralkodónak és Churchillnak sietve kellett elmenekülniök a földalatti légvédelmi fedezékekbe. A lap tudósítója megjegyzi, hogy a német támadás igen erős volt és a menekülés szinte az utolsó pillanatban történt. A londoni tájékoztatóügyi miniszter, hogy a riadalmat a közvéleményben elkerüljék, azonnal rendelkezést adott ki, hogy semmiféle híradást nem szabad közölni arról a veszélyről, amelybe Anglia uralkodója került.

A Reuter szerint a német tengeri veszteségek nagyobbak az angolokénál

London, július 15. (Rador.) A Reuter ügynökség közli: A háboru eleje óta elsüllyesztett angol hajók raksúlyára vonatkozó német állításokra válaszolva, a Reuter ügynökség mértékadó körökből úgy értesül, hogy a németek által jelzett 4,329.213 tonna több, mint negyszeresét képezi a július 1-ig elszenvedett tényleges veszteségeknek.

Egyidejűleg hangoztatják, hogy a németek és olaszok összesen 1,121.000 tonna súlyban veszítettek kereskedelmi hajókat, melyeket elfogtak vagy saját legénységük, illetve angol hadihajók süllyesztettek el. Ez a szám felette áll a háboru eleje óta szenvedett angol veszteségeknek.

Olasz hadijelentés Róma, július 15. (Rador.) Az olasz főhadiszállás 34. számú jelentése szerint az

olasz repülőgépek ismét akadályozták az angol tengeri erők Alexandriába való visszavonulását. Az angol hadihajók közül többet találat ért és súlyosan megrongáltak. Ezeknek a hadműveleteknek a során négy angol repülőgépet lőttek le. Egy olasz gép nem tért vissza. A Malta elleni támadásokat folytatva az olasz repülőgépek légi harcra bocsátottak angol gépekkel. Két angol gépet lelőttek, míg az olasz gépek mindannyian visszatértek támaszpontjaikra. Egy olasz torpedóromboló elsüllyesztett egy angol tengralattjárót, egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza. Észak-Afrikában folytatták az éjszakai felderítéseket.

Róma, július 15. (Rador.) Az olasz főhadiszállás 35. sz. közleménye: A Földközi tenger nyugati részében egy olasz tengeralattjáró elsüllyesztett egy ellenséges torpedórombolót és egy buvárhajót. A Tobruk-i éjjeli légi támadások nem okoztak kárt és nem szedtek áldozatokat. Kelet-Afrikában repülőink bombázták az adeni tengeri és légi támaszpontot és gépfegyverrel támadtak ellenséges csapatösszevonásokat. Két ellenséges repülőt a földön pusztítottak el. Az angóiok folytatták Assab környéke elleni éjjeli repülő-támadásaikat, de nem értek el eredményt. Egy angol gépet lelőttek.

Nápoly, július 15. (Rador.) Az Achillea

gőzös fedélzetén a bardiai és tobruki harcokban sebesült 560 katonával Tripoliszból jövet Nápolyba érkezett. A kikötőben a fogadásnál jelen volt a piemonti hercegnő is. Umberto trónörökös üzenete az olasz csapatokhoz

Róma, július 15. (Rador.) A Stefani iroda jelentése szerint Umberto trónörökös,

a nyugati olasz hadsereg főparancsnoka táviratot intézett csapataihoz, amelyben megállapítja, hogy büszkeséggel töltik el a feketeingezes ezredek győzeimeit. Fegyelmük és vakmerőségük biztosítja hitemet a fasiszta haza jövőjében — fejeződik be a trónörökös távirata.

Amerikában is felfigyeltek Radulescu professzor tudományos munkásságára

A Román Tudományos Akadémia kitüntette Radulescu professzor sebészeti könyvét

Cluj, július 15. A kolozsvári orvostársadalom legkiválóbb képviselőinek egyike A. D. Radulescu professzor, a „Regina Maria“ ortopediai kórház igazgatója, aki évek óta fáradhatatlan munkát végez ennek az egész országban és az országhatárokon túl is előnyösen ismert intézménynek az élén. Radulescu dr. két évtizede dolgozik a román ortopedia területén s sikerült neki ezen a téren kiváló nevet szerezni, nemcsak mint sebész, hanem mint az orvostudományok e területének teoretikusa is. Radulescu professzor a kórház vezetésén kívül szerkeszti az „Ortopediai szemle és a Gyermeksebészet“ című román folyóiratot, azonkívül intézményt hívott létre a béna gyermekek gyógyezésére és megteremtette a „Román ortopediai társaság“ot.

Értékes tudományos tevékenységét most Radulescu professzor egy több, mint ezer oldalra terjedő sebészeti munkával koronázta meg. E munkájával, amelyet ameri-

kai, olasz, francia és török szakemberek valóságos eseménynek tekintenek, a szerző azt a célt tűzte maga elé, hogy megérdemelt nivójára emelje a romániai ortopéd sebészetet és ugyanakkor ismertesse a külfölddel a romániai ortopéd sebészet vívmányait.

A Román Tudományos Akadémia méltó elismerésben részesítette Radulescu professzort, amidőn munkáját az I. Oroveanu féle 30 ezer lejese díjjal jutalmazta meg.

Meg kell emlékeznünk arról, hogy az Egyesült Államok szaklapjain részletesen foglalkoznak a kolozsvári orvosprofesszor munkájával, amelyet az amerikai orvosok tájékoztatása végett angolra való fordításra ajánlanak.

A szerény elvonultságban dolgozó kiváló tudós ezzel a munkájával, amely husz esztendő áldozatos fáradozásainak gyümölcse, a világ számos kulturcentrumában szerzett megbecsülést az ország tudományos életének.

Rendelkezési állományba helyeztek több zsidó orvost

Az elbocsátott zsidó orvosok névsora

Bucuresti, július 15. A napokban nagyfontosságú miniszteri rendeletet irtak alá, amely szerint a közegészségügyi minisztérium az első zsidó orvoscsoportot elbocsátja szolgálatából. Ilyen módon július 15-től kezdődőleg a következő zsidó orvosokat helyezték rendelkezési állományba.

Dr. Feldstein Naum a szlatinai kórház rádiológusa, dr. Deligdisch Serhardt a Tudora-Botosani körzet ideiglenes orvosa, dr. Rudaş Gheorghe, Merea Birnici-Dolj ideiglenes körorvos, dr. Kahn Artur ideiglenes körorvos Adăseni-Dorohoi, dr. Deutsch Marian Mitoc Dorohoi körorvos, dr. Goldner Aron Ghoiulerchioi-Durostori körorvos Fixler Sara körorvos Făcăeni-Ialomita, dr. Mendel Ignác körorvos Súditi Ialomita, dr. Beider Ruhlea Dumitresti-Olt, körorvos, dr. Abraham Samoilă, Morungalv-Romanati, körorvos, dr. Gartenberg József Mushmudia-Tuicea körorvos, dr. Gertner Iacob a leamnadolji the szanatórium ideiglenes alorvosa, dr. Reznice Tania Iasi egészségügyi szolgálatának helyettes alorvosa, dr. Daghe Béla a r. sátrai kórház ideiglenes alorvosa, dr. Orovanu Nicolae a szlatinai kórház ideiglenes alorvosa, dr. Rosu Pily ideiglenes körorvos Mingir-Cahul, dr. Dascălu Iosef körorvos Romnitaru. Sărat Valea Mare-Olt megye, dr. Abrudescu Teodor körorvos, Silistea-Constanta megye, dr. Aiter Adolf körorvos Alexandreni, Bălți megye, dr. Aron Iancu körorvos Avramesti-Tutuva megye, dr. Cahana Artur körorvos Dealul Lung, R. Sărat megye, dr. Tannersheim Bercu Mili körorvos Slobozia Conachi, Covurlui megye, dr. Fălnari Iosef körorvos Tasbunar Ismail megye, dr. Grünberg Moise körorvos Lipnita, Durostori megye, dr. Horovitz Iosef körorvos Usurei Vâlcea megye, dr. Lehner Idel körorvos, Corbu, Constanta megye, dr. Mandel Iuliu körorvos, Rovinari Gorj megye, dr. Marta Zoltan körorvos Mateesti Vâlcea megye, dr. Maior Simon körorvos Călaras Botosani megye, dr. Presier Alexandru körorvos Haschioi, Durostori megye, dr. Segal Iacob körorvos Ciuculea, Bălți megye, Brester Dora gyógy-

szerező Institut Chimico Farm, Bucuresti.

A munkaügyi minisztérium 40224-940. július 13. keltezésű rendelete értelmében július 15-től kezdődőleg rendelkezési állományba helyezik a következő ideiglenesen működő beteggyógyozóintézményi alkalmazottakat:

Dr. Iancovici Berman Etti rendelő orvos Băcău, Sapira Saia, rendelőorvos Băcău, dr. Roitmann R. rendelőorvos Brăila, Zentai Irma fogorvosnő Brassó, dr. Aschenasi M. fogorvos Bucuresti, Rosenberg Solomon vizsgálóorvos Bucuresti, Sainfeld Arnold rádiológus Bucuresti, dr. Gruber Leo fogorvos Bucuresti, dr. Sapira Bercu rendelőorvos Bucuresti, Bitmann Lajos rendelőorvos, Bucuresti, Kaufmann Chaim radiológus Bucuresti, Moses Josef bejáró orvos Bucuresti, Kauffmann Edith ellenőr Bucuresti, Rosenblatt Leo rendelőorvos Constanta, dr. Berkovici Iulian rendelőorvos, Craiova, dr. Pories Francisc rendelőorvos Dej, dr. Berkovici I. sebész Galati, dr. Abramovici Jack fogorvos Galati, dr. Schreibmann S. szemorvos Galati, dr. Talic Hermann rendelőorvos Iasi, dr. Ziekler Saul rendelőorvos Iasi, dr. Iosub Iancu rendelőorvos Iasi, dr. Alter Iosif rendelőorvos Iasi, dr. Schächter László szemorvos Petrosani, dr. Weisz Alfred nőgyógyász Petrosani, dr. Hermann Gh. rendelő orvos Petrosani, dr. Struhe Strul Pitra-Neamti, dr. Körner David rendelőorvos Pitra-Neamti, dr. Oscar Florin Pitesti, dr. Habat Bernat Ploesti, dr. Chaim Moise, fogorvos Ploesti.

— Az Egyesült Államok minden fenntartás nélkül fogadja be az angol gyermekeket. Washingtonból jelentik: A külügyminisztérium minden megszorítás nélkül jogot adott az angol menekült gyermekeknek, hogy az Egyesült Államokba lépjenek, azzal, hogy a háboru befejezése után visszatérnek. Augusztus 1-ig 13.000 angol gyermek érkezik az Egyesült Államokba.

En szallóutója
BUDAPESTEN
CONTINENTAL SZALLO
193 SZORA MINDEN ÁNKATEGORIÁBAN
GITESEN-GARAGE

A két világháború a számok tükrében

1914—1918 volt a világtörténelem legnagyobb háborúja. 29 antant-ország állt szemben a 4 központi hatalommal. A háború kezdetén Ausztria-Magyarország és Németország 118 millió lakosának kellett felvenni a küzdelmet az antant-államok 277 millió fegyver és 423 millió színes lakosával. A központi hatalmak összesen 25 millió fegyverbe szállított katonája az antant 45 millió katonájával harcolt.

A német birodalom 1914—1918-ban 1 millió 890.000 halottat, 5.686.937 sebesültet vesztett, 980.775 német katona került hadifogságba, ezek közül 55.889-ről azt jelentették, hogy a hadifogságban meghalt, mivel azonban 97 ezer 385 hadifogoly nem tért vissza, feltehető, hogy ezek legnagyobb része szintén elpusztult.

Németországban 1914—1918-ban összesen 2 millió 520.000 hadifoglyot őriztek (535.411 francia, 185.329 angol, 1.434.529 orosz, 147 ezer 986 román, 133 ezer 287 olasz, 46.019 belga, 28.746 szerb, 7107 portugál, 2437 amerikai 101 japán és 5 montenegrói). Németország összesen 13.787.000 férfit szállított fegyverbe. Míg 1918 március 21-én a francia-országi nagy csata Arras és La Fère közt 75 km-es fronton megkezdődött, a németeknek 4.8 millió katonája volt, ezekből 139.821 tiszt és 3.514.889 fő nyugaton harcolt, 192 hadosztályba alakulva. Az utolsó nagy offenzívát 30 hadosztály kezdte meg, végül is 90 hadosztály vett benne részt, 950 könnyű, 710 nehéz és 53 legnehezebb üteggel.

A mostani háborúban másként alakul a helyzet. Miután a németek Lengyelországot 18 nap alatt elintézték, csak az angolokkal és franciákkal álltak már szemben. Veszteségük a lengyel hadjáratban a hivatalos jelentések szerint (10.572 halott, 30.322 sebesült, 3405 fő eltűnt), összesen 44 ezer ember volt.

A francia hadsereg hadilétszámát összesen 5—6 millió főre kell becsülnünk, melyhez még 1,5 millió színes katona számítandó. Igaz, hogy ezek egy része Szíriában és Afrikában maradt. Azonban a franciák a fenti létszámokat nem érték el; a 9 hónapi téli idõtartama alatt igen sok, főleg idősebb embert szabadon engedtek. Az angol hadsereg átszervezését 1940. áprilisában kb. 10 hadosztály állt francia földön, legfeljebb 400.000 főnyi összlétszámmal.

Május 10-én a németek meglepően indították meg nagy offenzívájukat. 5 nappal később a holland, 18 nap múlva a belga és a 25-ik napon az angol expedíciós hadsereg nem szerepelt már, mint katonai tényező, a francia hadsereg pedig már erősen meg volt tépázva. Az 1940-i német júniusi offenzívát az eddigi jelentések szerint eleinte állítólag csak 56 gyalog és páncélos hadosztály kezdte volna meg, erős légi kötelékekkel támogatva.

1940 június 5—15 között 250.000, június 19-én ismét 200.000 június 22-én pedig 500 ezer francia katona esett hadifogságba, úgyhogy a németek kezében lévő hadifoglyok összlétszáma kb. 2 millió emberre tehető, s mennyi még a halott, sebesült és a tengerbe fulladt katona.

Pontos jelentéseket még nem adtak ki, de a németek mintegy 80 ellenséges hadosztály felmorzsolásáról számolnak be, azok anyagát azonkívül természetesen nehéz tüzérseget, autós oszlopokat, sütődeket, hadifogatókat, tábori konyhát, stb. zsákmányolva. A zsákmány nagyságát még megközelítőleg sem lehet felbecsülni.

Május 10—június 3-ig a szövetségeseknek több mint 3500 repülőgépe pusztult el; ezzel szemben a németek május 10—június 3 közt 432 gép elvesztéséről számolnak be.

Ezzel szemben az 1914—1918. év egész tartama alatt a németek 3200, az antant-hatalmak 8400 repülőgépet vesztettek. Az elmúlt világháborúban az első nagy légi ütközet 1917-ben Flandria fölött zajlott le; összesen 100 gép vett benne részt. Ellenben 1918 szeptember 11-én St. Michelnél az amerikaiak első nagy támadásánál a szövetségesek már 1200 repülőgépet vetettek be. Május 10-től június 1-ig a német jelentések szerint veszteségük: 10.252 halott, 42.523 sebesült, 8463 eltűnt.

Csak júniusig rendelkezünk félig-meddig megbízható számokkal s így csak bizonyos korlátok között lehet összehasonlításokat tenni a világháborúval. Érdekes azonban megállapítani, hogy míg most a 2. világháborúban a Somme-menti csata aránylag gyorsan zajlott le — a veszteségek ugyan még nem ismeretesek —, addig 1916-ban a hírhedt Somme-menti „Material Schlacht”-ban, amely június 24-től november 26-ig tartott, a védekező német csapatok kerekén 700.000, a támadó németek 500.000 embert vesztettek.

1918 tavaszán, a 17 napig tartó (március 21-től április 5-ig) híres „nagy” franciaországi csatában — mely ismét a mozgó had-

járat jegyében zajlott le 3 évi állásharcok után — a németek 35.100 halottat, 180.000 sebesültet vesztettek, 22.600 ember pedig eltűnt. Ebben az utolsó nagy offenzívában,

Kilencszáz éve nem jártak idegen hadak Anglia területén

Londont már a rómaiak is kereskedelmi központnak ismerték

Az Anglia ellen megindult háború, amely most érkezik el kifejlődéséhez, felveti az időszerű kérdést: tulajdonképp mikor is jártak utoljára idegen hadak Anglia földjén?

A keita származású brit és gael törzsek által lakott szigetországot a föníciaiak keresték el legelőször. Ezt a nagykulturájú népet a brit szigetén talált ólom vonzotta s hajóikkal messze északra eljutottak. A mészszilva Pytheas volt az első, aki a szigetországból utalirásában említést tett s részletesen leírta, Kr. e. háromszázban. Pytheas eljutott egészen a szeptentri szeptentri (amelyek a norvégiai háború idején sokat szerepeltek a hadijelentésekben), a görögök is megfordultak Albionban, de Caesar volt az első, aki a briteket haddal támadta meg, (Kr. e. 55—54-ben és Cassivellanus főnököt meghódolásra is bírta. Caesar azonban sereggel nem sokára Galliába vitorlázott és Britania rendszeres elfoglalását csak Kr. u. 43-ban kezdte meg Claudius római császár. A végleges meghódítást Petilius Cerealis és Agricola fejezték be, akik Kaledoniának nagyrészt is elfoglalták. Hadrianus császár lemondott ugyan Kaledonia meghódításáról, de hogy a megszerzett területeket biztosítsa, százhusz kilométernyi védőfalat emeltetett tizenhét erőddel a Solawtyól a Tyne torkolatáig. Ez a fal romjaiban ma is ismeretes.

Az angliai északi partvidékekért gyakori harcok indultak ettől kezdve, de Septimius Severus és Caracalla is lemondtak annak meghódításáról s csak megerősítették a Hadrianus falat.

mely a 17-ik nap után megakadt, a németek 24.848-al több halottat, 137.477-tel több sebesültet vesztettek és 14.137-tel volt nagyobb az eltűntek száma, mint a mostani legutóbbi nagy megsemmisítő csatában, melyben 26 nap alatt a szövetségesek hadseregeinek javát felőrölték.

Ezek a számok a német hadvezetés kiválóságának és fölényének legjobb bizonyítékai.

S. I.

Caracaus római helytartó a központi hatalom hanyatlását látva, frank és szász katonaságra támaszkodva Britania császárává kiáltotta ki magát. Később Constantinus kormánya alatt békés időkét élt Britania s Londonium volt a központja, de annál többet szenvedett aztán a vad piktek és skótok betöréseitől. Theodosius ugyan fényes győzelmet aratott felettük, de berontásaik mind gyakrabban ismétlődtek s feldúlták a szigetország nyugalmát. A rómaiak aztán végleg lemondtak Britaniáról s hosszú uralkodás után visszavonultak onnan.

Az ötödik században az angol, szász és jüt törzsekből keletkezett germán népek, az u. n. angol-szászok hatoltak be Britániába s a piktek és skótok betöréseitől felszabadították ugyan, de irtó háborút kezdtek a britek ellen is és ez a fajharc közel százötven éven át tartott. Az angol-szászok Eybert wessexi király jogára alatt egyesültek és a szigetország ekkor (802) kapta Anglia nevet. Az ország fejlődésnek indult, de britek a norvég, svéd és dán kalózok betöréseivel nehezen tudták megbirkózni, végre mégis kiűzték őket. 1138 augusztus hó 22-én kikergették Dávid skót királyt és hadait is az országból az u. n. „zászló csatában” s azóta idegen hadak nem léptek Anglia földjére.

Most pedig közel kilencszáz év után, a német repülő bombái hullanak az angol erődítésekre s elérkezik rövidesen az az idő is, amikor a XX. század két nagyhatalma Anglia területén mérí össze erejét.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Általános érdeklődés nyilvánul meg a színház olcsó helyáras esti előadásai iránt

Mint már hírül adtuk, ezen a héten minden este és szombaton valamint vasárnap délután is kizárólag olcsó helyáras előadásokat tart a színház, hogy így módot adjon a legszélesebb néprétegeknek is arra, hogy az idei évad legjobb és legsikeresebb darabjait olcsó helyárakon estí előadásban láthassák.

A műsoron váltakozva szerepelnek a legjobb prózai és zenés újdonságok. Minden este más-más darab kerül színre. Bizonyára sokan lesznek, akik már látták egyszer ezeket a kitűnő műsordarabokat, de most még egyszer megnézik azokat, mielőtt lekerülnek a jatekrendről.

Az előadások részletes műsorát és sorrendjét a színházi műsor és a falragaszok hozzák. A helyárak minden illetékkel együtt: 55.—, 50.—, 45.—, 40.—, 35.—, 30.—, 25.— és 18 lej.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd fél 9: Olcsó helyáras esti előadás! Pozsonyi lakodalom. (Szilágyi László és Beck Miklós óriási sikertű nagyoperettje.) Szerda fél 9: Olcsó helyáras esti előadás! Finom család. (Kacagató zenés vígjáték, Fényes Alice és Kovács György fellépésével.) Csütörtök fél 9: Olcsó helyáras esti előadás! Pusztai szerenád. (Az évad nagy operett-sikere.) Péntek fél 9: Olcsó helyáras előadás! Orvoskisasszony. (A teljes együttes idejének legjobb produkciója.) Szombat délután 5: Fenség, fizetek! (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este fél 9: Olcsó helyáras esti előadás! Zsimberi zombori szépasszony. (Erdélyi Mihály legjobb operettje.) Vasárnap délután 3: Pozsonyi lakodalom. (Olcsó helyárakkal.) Vasárnap délután 6: Orvoskisasszony. (Olcsó helyárakkal.) Vasárnap este fél 9: Esti előadás olcsó helyárakkal! A sárga csikó. (A legszebb népszínmű.) Hétfő fél 9: Esti előadás olcsó helyárakkal! Földindulás. (Kodolányi János emlékezetes nagy sikert aratott, megrázó színműve.)

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Broadway pacsirtája. Jeanette Macdonald világhírű énekesnő ragyogó filmje, főszerepben: Lew Aires. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó. Előadások kezdete: 3.10, 5.10, 7.10, 9.30.

A UAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierfilm! A Vöröstenger titka. Rendezte: J. Kessel, a Mayerling rendezője. Rendkívül izgalmas kalandorfilm, melynek cselekménye a Vöröstengeren, Abesszi-

niában és Arábia ismeretlen területén, kémek, rabszolgakereskedők, gyöngyhalászok és csempészek között játszódik le. Főszereplő: Harry Baur. A film előtt: Uj háborús világhíradó.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Sokak kívánságára! Csak 2 napig: Fiuk városa. című világsikert elért Metro bombaláger. Fősz.: MICKEY ROONEY és Spencer Tracy. Senki ne mulassza el meglekinteni! Előtte a legújabb és legaktuálisabb UFA journal.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs kettős műsor! 1. Nászút Párizsban. Gaál Franci legsikerültebb vígjátéka. 2. Nagy premier! Arizonai fegyverek. Az utolsó évad legizgalmasabb, legjobb cow-boy filmje. Fősz.: William Boyd. Uj háborús híradók.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor! 1. Bűn a paradicsomban. Izgalmas film, főszerepekben: John Boles, Madge Evans. 2. Tamás urfi kalandjai. Mark Twayn világhírű regényének filmváltozata, főszerepben: Tom Kelly, a Koldus és királyfi címszereplője. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órakor. Minden előadás keretén belül beavatatóra kerül 2 film és egy híradó. Végig színes film.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két sláger egyszerre! 1. A sátn frakkban. Izgalmas bűnügyi dráma az éjjeli klubok életéből. Fősz.: Akim Tamiroff és Claire Trevor. 2. Két asszony között. Szentimentális társadalmi filmsláger. Fősz.: Franchot Tone és Maureen O'Sullivan. 3. A legújabb háborús német UFA híradó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláshirdetések, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előrefizetés mellett közölünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Háztartás minden ágában jártas zsidó lányt keresek azonnali belépésre. Ajánlatok Rudolf Schilling, Hunedoara.

Egy izr. fiatalember teljes ellátást kaphat. Ugyanott ort. kóser vegetáriánus, husos koszt is kapható kihordásra is. Kepes, Baron L. Pop 27.

Németül szépen beszélő Fräulein két gimnazista lány mellé délutánra kerestetik. Str. Gojdu 5.

Petrol Egger

megszünteti a hajhullást, megállítja a korpázást.

Finomkivitelű butorok: ebédli, háló, kombinált berendezések eladó. Műszatalos. Str. David 3.

Széfer Tóra, jó állapotban levő, eladó 10 ezer lejért. Gen. Poetas 20, Rosenfeld.

Jégszekerényt megvételre keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk.

Cserenyaralásra ajánlok. 21 éves leány vagyó, angol, francia nyelven is beszél. Erdélyi nagyobb városba vágyom. Ajánlatokat „Timisoara” jelígre kérem e laphoz.

Jól és kellemesen nyaralhat. Izletes kóser konyha, magaslati levegő. Weisz Benoné Clucea, jud Cluj.

Ügyes hölgyfodrász, perfekt vizondoláló, felvétetik, havi fix 3—4000 lej, hölgy előnyben. Frizerie Stöckel Sighet, Piața Unirii.

Különbéjratu butorozott szoba fűrdőszobahaszinnalattal strand melletti villalaksában kiadó. Érdeklődni: telefon 14-00.

Nagyobb grafikai iparvállalat Clujon csatlódi okok miatt sürgősen eladó. A vállalat jól be van vezetve és állandó nagy megrendelő körrel bír. Megvételhez 2.500.000 lej szükséges, vagy hasonló összeggel feles tartást keres. „Biztos befektetés” jelígre a kiadóba.

Kertes házban napos, egészséges, parkettes szoba fűrdőszobahaszinnalattal nyaralónak kiadó. Cim a kiadóban.

Órakonnyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja iparvállalat főkönyvelője. Cim a kiadóhivatalban.

A

Utolsó összefoglaló csak ugyanazt a dűnk írni a katonák minden alkalommal ságszerető oivasatás elégheti

A fran

Az elmúlt hetetölték a német francia szárazföldi misítően megveleasz hadüzenet — mert a német meghódították a csaországot, — ben. Az oiasz teljes reményteltségében.

Junius 9-én, Weygand a többi szavakat intézte ve nemcsak bá nem a töletek tást és a legelső ellenségsúlyos Tartsatok ki sz

Másnap, hét solini Rómában ról bejelentette történte után szűnt, a francia fegyverletétel naud még júni hangu felhívás nek válasza a gítette ki. Köz bevonultak Pár tőkent a Magi ták Verdun vá francia miniszte gi helyettese, a lépett helyébe, 17-én rádiónyil jelentent tette:

„A harcot be Azóta már a is bepillantott kormányok ellé man. A franciá zal, hogy cseri csakis saját é nyújtottak ele litják, hogy O rult a francia részről minde a francia lépé adják meg. Ha francia politik francia gyarm je is.

Bármelyik f tény mégis es állás tökéletes elsősorban a s következtében. roskadását pe mértékben sie A német első és természetsz vajjon ilyen g kor is, ha a fr a végső ellené taitól és nem a szünetet?

Ha a fra Már korább hogy a szövét a már békében ben — különö — a légi hader tásának föl n szellem elposv tési rendszer hatjuk meg. a módon meg a kat sem vetté pot ugyszólvá alatt a német nagy leszámol Amikor azu hadjárat heted kiterjedésben, Abbevilenél k regeket anélki mas ellentáma azt ellensúlyoz

A Weygand-vonaltól a fegyverszünetig

Utolsó összefoglalásunk most is csak ugyanazzal a tárgyilagossággal tudunk írni a katonai helyzetéről, mint eddig minden alkalommal. Az értelmes és igazságos ovisát csakis a tárgyilagossággal meg lehet elégtetni ki.

A francia összeomlás előzményei

Az elmúlt hetek katonai eseményei bebiztosították a németek hadi dicsőségét. A francia szárazföldi és légi haderőt megsemmisítően megverték. A kegyelemdíjást az egész hadüzenet adta meg nem a harctéren, mert a német seregek önmagukban is meghódították volna az egész európai Franciaországot, — hanem a francia nép lelkében. Az olasz hadüzenet után lett urra a teljes reménytelenség érzése a francia sors iránt.

Junius 9-én, vasárnap reggel 10 órakor Weygand a többi között még a következő szavakat intézte katonáihoz: „A haza üdvéért nemcsak bátorságot kíván tőletek, hanem a tőletek telhető legmakacsabb kitartást és a legelszántabb harci szellemet. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Tartásotok ki szilárdan.”

Másnap, hétfőn délután 6 órakor Mussolini Rómában a Venezia palota erkélyéről bejelentette a hadüzenetet. Ennek megtörténte után Weygand bizakodása megszűnt, a francia kormánykörökben pedig a fegyverletétel hívei kerekedtek felül. Reynaud még június 13-án éjjeli előtti drámai hangú felhívást intézett Roosevelthez, aki válasza a francia kormányt nem elégtette ki. Közben június 14-én a németek bevonultak Párizsba, Saarbrückennél beverték a Maginot-vonalba, majd elfoglalták Verdun várát, június 16-án Reynaud francia miniszterelnök megbukott és addigi helyettese, a 84 éves Petain tábornagy lépett helyébe, aki már másnap, június 17-én rádiónyilatkozatában a következőt jelentette:

„A harcot be kell szüntetni.”
Azóta már a nagy dráma színpalái mögé bepillantottunk a francia és az angol kormányok ellentmondó nyilatkozatai nyomán. A franciák az angolokat vádozzák azaz, hogy cserbenhagyták szövetségüket, csakis saját érdekeikkel törődtek és nem nyújtottak elegendő segítséget. Azt is állítják, hogy Churchill előzetesen hozzájárult a francia fegyverletételhez. Angol részről mindezt cáfolják és ha meg is értik a francia lépést, de a felmentvényt nem adják meg. Hasonlóképpen vélekedik a francia politikusok harcias csoportja és a francia gyarmati hadsereg több vezetője is.

Bármelyik félnek is van igaza, a döntő tény mégis csak az, hogy a francia ellenállás tökéletesen összeomlott, mégpedig elsősorban a sorozatos német győzelmek következtében, a franciák erkölcsi összerokkadását pedig az olasz hadüzenet nagy mértékben siettetette.

A német előnyomulás irama szédítő volt és természetesen főmériül az a kérdés, vajjon ilyen gyors lett volna-e az ütem akkor is, ha a francia hadvezetés továbbra is a végső ellenállást követelte volna csapataitól és nem ajánlotta volna fel a fegyverszünetet?

Ha a franciák továbbharcoltak volna

Már korábbi cikkeinkben rámutattunk, hogy a szövetségesek vereségeinek okait: a már békében elhanyagolt fegyverkezésben — különösen feltűnően angol részén, — a légi haderő és a páncélos csapatok hatásának föl nem ismerésében, a támadó szellem elposványosításában és az erődítési rendszer helytelen felépítésében találhatjuk meg. A szövetségesek csodálatos módon még a lengyelországi tapasztalatokat sem vették figyelembe és nyolc hónapot ugyyszólván eposékoltak, amely idő alatt a német birodalom lázasan készült a nagy leszámolásra.

Amikor azután a németek már a májusi hadjárat hetedik napján Sedánál 100 km. kiterjedésben, a tizenegyedik napon pedig Abbevillenél kettévágták a szövetséges seregeket anélkül, hogy az utóbbiak hatalmas ellentámadással próbálkoztak volna, az ellensúlyozni: a szövetségesek sorsa

Franciaországban meg volt pecsételve. Weygand is hiába próbálkozott újfajta tankeiháritó övezetével. A német támadó lendület nem fulladt ki. Ezekután már csak időnyerésről lehetett szó.

De éppen annyira bizonyos, hogy ha a seregek legfelső helyéről a makacs ellenállás parancsa helyett azt hallják, hogy „a harcot be kell szüntetni”, akkor már a rendszertelen visszaözlést is igen nehéz megállítani. Még csoda, hogy egyes vitéz francia csapatok az újabb parancsra, német jelentések szerint, még az utolsó napig is szívesen védekeztek. Valószínű tehát, hogy ha nem folynak a fegyverszüneti tárgyalások, a francia ellenállás különösen a Loire mentén és az erődítésekben erőtejeesebb lett volna.

Van-e még értelme az erődítéseknek?

A holland, belga és a francia erődítések kétségkívül nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. De azért nagy tévedés volna az ellenkező végtelme esni és az erődítések fölött véglegesen pálcát törni.

A német erődítések például kitűnően beváltak, de nemcsak azért, mert támadás híján ki sem derülhetett hasznavehetetlen ségük, hanem azért, mert csakis a Westwall tette lehetővé, hogy a német haderő a lengyelországi háborút zavartalanul és győzeimesen befejezhette.

Az erődítések egyik nagy értéke az is, hogy aránylag győnge erővel tarthatók és a főerőt másutt támadásra lehet indítani. Az erődítések egyébként is pusztán létükkel sokszor elriasszák az ellenséget a támadástól, ha pedig ez mégis rászánja magát a rohamra, vagy igen nagy anyagi erőkre van szüksége, vagy pedig igen súlyos, véres veszteséget szenvedhet.

A német haderő is kezdetben elkerülte a tulajdonképpeni Maginot-vonalat és a sokkal gyengébb holland, belga és meghoszszabbított Maginot- (Daladier-) vonalat támadta meg hatalmas anyagi felkészültséggel, a zuhanó légi bombázók nagy tömegével, boszorkányos ieleményességgel, kitűnő vezetéssel és kiválóan kiképzett vitéz csapatokkal.

Lüttich egyik nagy, korszerű erődjét, az Ebene-Maelt egy különlegesen kiképzett csoport (repülőgépről való leszállással), ködösítéssel, robbantással és talán lángszórókkal, stb.) hódította meg. A tulajdonképpeni Maginot-vonalat, Saarbrückentől nyugatra egy aránylag győngyebb részén rohamozták meg, olyan időpontban, amikor

az egész francia hadsereg a másutt elszervezett vereség következtében már meg volt rendülve. A Rajna partján pedig akkor sikerült az áttörés a kis erődök vonalán át, amikor már a fegyverszüneti tárgyalások folytak.

Felette valószínű, hogy ha Petain nem adja ki a végzetes jelet, sem Mtez, sem Nancy nem adja meg magát puszkalövés nélkül és az egész Maginot-vonal erődei, valamint a mögöttük levő övvarak is még hosszú ideig sok német erőt kötöttek volna le.

Egyébként nézetünk szerint a Maginot-vonal erődeinek az a hátrányuk, hogy ha Achilles-sarkaik: a lőrésék és páncéltornyok megsérülnek vagy megbénulnak, a kijáratokat pedig elállja az ellenség, akkor az egész védősereg egérfogóba kerülhet.

A helyesen épített erődnek földalatti berendezésén kívül külső harcállásai is legyenek, amelyekhez több kijárat vezet. A lángszórók ellen is még erősebb nyomású lángszórókkal lehet védekezni. A védőséget pedig férfias kiállásra, szemtől-szembe való viaskodásra kell nevelni.

Általában minden harci cselekménynél, a legtokéletesebb harci eszközök világában is, a jövőben is az ember legbelsőbb értéke: az erkölcsi erő fogja a győzelmet biztosítani.

KÖZGAZDASÁG

A kormány tervei az ipar racionalizálásával kapcsolatban

Bucuresti, július 15. Gigurtu miniszterelnök bemutatkozó rádióbeszédében gazdasági életünk racionalista átszervezését jelentette be, az új európai helyzetnek megfelelően. Ebben a racionalista átszervezésben meg akarják szüntetni ama iparágak továbbfejlesztését, amelyek a célnak nem felelnek meg, vagy pedig már eddig is túldimenzionáltak tekintetben. Viszont gyorsan ki akarják fejleszteni ama iparágakat, amelyeknek tere van, mivel nyersanyagaik belföldön fellelhetők.

A mezőgazdasági iparban elsősorban akarják keresztülvinni ezeket a terveket. Vannak mezőgazdasági ipari szakmák, amelyek túlméretezettek (például malomipar, szeszipar), ezeknél az új alapításokat és üzemkibővítéseket megnehezítik, sőt beszüntetik. Viszont vannak olyan mezőgazdasági ipari szakmák, amelyeknek fejlesztése az önellátás szempontjából szükséges. Ezeknek gyors kifejlesztése érdekében külön terveket dolgoztat ki a

kormány.

Hasonló a helyzet a bányai iparban. Romániában ugyanis számos olyan bányatermék van az általában, amelyek kiaknázása eddig vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak nagyon kis mértékben történt meg. Így jelentős mértékben található győngyebb minőségű higgyanérc. Mivel a higgyan ára a háboru kitörése óta az egy év előttiének háromszorosára emelkedett, ezeknek kitermelése és feldolgozása most már nagyon is rentabilis, annál is inkább, mivel higgyanból Románia évi importja 30.000 kilogramot tesz ki. Hasonló a helyzet az alumínium és magnezitiparban is. Mindkettőből már eddig is jelentős kitermelés volt, azonban a baukítot exportáltuk, ugyanakkor pedig az alumínium-szükségletet külföldi importtal fedeztük.

A fenti tervek megvalósítására a nemzetgazdasági miniszter külön törvényt készít elő.

Kereskedelmi tárgyalások Svájcjal, Olaszországgal és Törökországgal

Egyes államokkal érvényben levő külkereskedelmi és fizetési egyezményeink a közeljövőben lejárnak. Ezek megújítására a nemzetgazdasági miniszteriumban már megtették a szükséges előkészületeket. Így a napokban érkezik Bucurestibe a svájci delegáció, hogy az új egyezményre vonatkozó tárgyalásokat lefolytassa. Hasonló módon a közeli napokban érkezik Bucurestibe az olasz delegáció is. Törökországgal a tárgyalásokat nem fejezték be és azok befejezését a napokban diplomáciai uton fogják eszközölni.

Piaci árak Nagybanán. A mezei munkákra most már kedvező időjárás dacára is a fajúsiak hetivásákor előzölötték a piacot olyan nagy felhozatal volt és az árak még sem estek, sőt emelkedtek. Az árak a következők: Zöltségfélék: hagyma kilónként 6-7 lej, csomónként 3 lej, sárgarépa és petrezselyem csomónként 3 lej, kilónként 11-16 lej, ujbungonya kilónként 8 lej, óburgonya 6 lej, karalábé csomónként (4 darab) 3-4 lej, karfiol fejenként 18-24 lej, káposzta 8-12 lej, saláta fejenként 2-3 lej, spenót csomónként 2-2½ lej, vinette darabonként 20-22 lej, uborka darabja 3-10 lej, édespaprika darabja 3-4 lej, csipőspaprika 1½-2 lej, tök darabja 15-20 lej, kelkáposzta 3-6 lej, kukorica csővenként 3-4 lej, sóska csomónként 1 lej, retek csomója 2-3 lej, sörretek darabja 2-3 lej, paradicsom kilója 60 lej, zöldeb kilója 10 lej, zöldeborsó kilója 8, hámozott borsó literenként 16-18 lej. Gyümölcsfélék: cseresznye literje 9-16

lej, meggy literje 8-12 lej, egres 14 lej, ribizke 14-15 lej, körte literje 14-20 lej, havasi eper (áfonya) 10 lej, eper kilónként 30-40 lej, barack kilónként 60 lej. Tejtermékek: tehéntej literje 8-9 lej, bivajtej 10-11 lej, tejjől 40-50 lej, túró kilója 20-24 lej, teavaj 130 lej, parasztvaj 70-80 lej, juh-túró és sajt 64-80 lej, orda 80 lej kilónként, göbőstej literje 8-9 lej. Szármnyasok: rántani való csirke párja 75-100 lej, tyuk darabja 130-150 lej, sovány liba 110-120 lej, kóvér liba 300-380 lej, pipe liba darabja 70-80 lej. Tojás párja 4½ lej. Keserűgomba csomója 1-2 lej, csirkegomba csomója 2-3 lej.

A Banca Nationala által fizetett aranyexportprémiumok egységesítése. Amint ismeretes a Jegybank aranykészletének május 21-i ártértékelése óta a Jegybank a beszolgáltatót aranyért, szinarany kilogrammonként 229.999.99 lejt fizet. Viszont egyes aranybányák már ezt megeiözöden is külön prémiumokat kaptak, hogy az arany termelésüket fokozhassák az olyan területeken is, ahol a termelés enélkül nem volna rentabilis. Ezeket a prémiumokat a Jegybank vezetősége újból rendezte. A Hivatalos Lap július 13-i számában megjelent rendelet szerint az aranybányák a 229.999.99 lejes ár mellett még kilogrammonként 20.000 lej prémiumot is kapnak. Azok az aranybányák, amelyeknek termelése még így sem rentabilis, a 20.000 lej mellett még külön 12.000 lej prémiumot is kapnak szinarany kilogrammonként. Ez utóbbiakat részletesen felsorolja a Hivatalos Lapban megjelent rendelet.

A petróleumrészvények a nemzetgazdasági miniszteriumban látamoztatandók. A nemzetgazdasági miniszter tudomására hozta az érdekelteknek, hogy a petróleumrészvények a nemzetgazdasági miniszterium Str. General Manu 21. számú palotájában földszinti helyiségében történik és a részvények ide nyujtandók be július 15-étől kezdődően a július 11-i törvény rendelkezéseinek megfelelően.

A CFR összeírta a vagonparkját. A vasut vezérigazgatósága rendeletet küldött az egyes államfőnökségekhez a vagonpark összeírásával kapcsolatban. A vagonpark összeírásával a CFR tudni akarja, hogy hány ép vagon van jelenleg az egyes tartományokban, illetve körzetekben forgalomban, használható és hány van javítás alatt. Az összeírás július 21-én reggel nyolc órakor kezdődik és estig tart.

A vas- és fémgyártmányok új középértéke. A Hivatalos Lap július 13-i száma közli a pénzügyminiszternek ama rendeletét, amelyben a vas- és fémipar nyersanyagainak, valamint gyártmányainak középértékeit felemelte.

A ROMAN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZARFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.65—217.97
font	851.80—877.31
palesztinai font	852.84—878.40
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	47.71—49.27
88% felárral:	
font	567.87—584.91
svájci frank	31.88—32.64
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz líra	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cehkorona	4.68—4.77
szlovákkorona	4.68—4.77
török líra	92.—
dínár	2.898—3.08

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)	
Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
svájci frank	54.23
francia frank	5.50
svédkorona	57.69
török líra	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:
font, angliai árukra 1.000
font, angol gyarmatok áruira 990

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE,
HIRDESSZEN AZ UJ KELET-BEN!

UJ KELET Legújabb hírek

CHURCHILL: „Inkább lássuk Londont romokban, mint leigázva“

Az angol miniszterelnök rádiószózatában hangsúlyozta, hogy olyan ellenállással fogják szembe találni magukat az Angliát megtámadó németek, aminővel még nem találkoztak

London, július 15. (Rador.) Churchill vasárnap este rádióbeszédet tartott az impérium és Amerika rádióhallgatói számára és többek között ezeket mondotta:

— Német- és Olaszországok tengeri zárolása mellett az angol haditengerészet arra a szomorú kötelességre kényszerült, hogy a háboru tartalmára kivonja a hadszíntérből a francia haditengerészet főbb hajóit. A compignei vasuti kocsiban aláírt francia fegyverszüneti feltételek ezeket a hajókat Németország kezére adták volna és Hitler kezén azok egyidőben jelentettek volna veszélyt Nagy-Britanniára és az Egyesült Államokra nézve. Ebben a helyzetben nem volt más választásunk, úgy kellett cselekednünk, ahogy tettük és pedig gyorsan. Kelemetlenül kínos küldetésünk ezzel véget ért.

Churchill ezután megemlékezett arról, hogy egy építés alatt befejezetlenül álló cirkáló és néhány francia hadihajó még marokkói, touloni és más francia kikötőkben maradt, de azok nem fenyegethetik Anglia tengeri fölényét. Amíg ezek a hajók nem tesznek kísérletet arra, hogy német, vagy olasz ellenőrzés alatt álló kikötőbe távozzanak, addig nem fogunk ellenük semmilyen támadást intézni.

— Franciaországgal való kapcsolatainknak e melankolikus korszaka befejeződött. Ne is idézzük tehát itt, hanem gondoljunk a jövőre. Ma július 14-e van, Franciaország nemzeti ünnepe. Egy év előtt Párizsban résztvettem a Champs Elysée-n lefolyt nagy katonai ünnepségen, amelyen az egész francia birodalom hadserege vonult fel. Ki gondolta volna, hogy egy év múlva az lesz, ami ma van? De még mit hozhatnak az idők? Hitünk mégis erős és akaratunk megtörhetetlen! Hiszünk az emberiség jövőjében és kijelentjük, hogy látni fogjuk azt a július 14-ét, amikor Franciaország újból teljes dicsőségében ragyog, a francia szabadság és jogok teljes dicsőségének élgárdájaként. Anglia nem veszítette el hitét ebben az ujjászülető Franciaországban!

Majd így folytatta:

— Amikor a melletted harcoló barát ti-

„Minden falut és várost meg fogunk védeni“

— Másfélmillió emberünk van fegyverben haderőnk napról-napra növekszik, félelmetes módon. Katonáink minden dicsőretet megérdemelnék. Mögöttük ott vannak a hatalmas erők, amelyek az ejtőernyősök, a légi uton veszélyt hozók, az árulók, stb. ellen veszik fel a harcot. Egy millió helyi védelmi ölelőkre kiképzett önkéntesünk áll még rendelkezésünkre. Ha a támadó bármilyen uton elér Angliát, szembetalálja magát lakosságunk legtevékenyebb önvédelmével. Minden falut és várost megvédünk. Ha csak az óriás Londont fogjuk uccáról uccára védeni, ez magában véve is könnyen felőrölheti az egész ellenséges hadsereget és inkább lássuk Londont hamuban és romokban, mint leigázva!

— Őszintén beszélek, mert azt akarom, hogy népünk tudja, melyek a mi szándékaink

Nem fenyegeti az éhínség Angliát

— Elismiszer tartalékaink nagyobbak, mint valaha és hajóállományunk sokkal nagyobb, mint a háboru kezdetén, a kölföldi hajók nagy számáról nem is beszélve. Fel kell készülnünk nemcsak a nyári, hanem a téli háborura is. Nemcsak 1941-re, hanem 1942-re is, amikor remélem, hogy a háboru nem lesz olyan védekező jellegű, mint ma. Olyan kormány élén állok, amely az állam összes pártjait, felekezeteit, osztályait, a közvéle-

dől a sorból, fel kell vened — szükség esetén — a fegyverét és így harcolnod tovább. De az ő fegyverei nem kerülhetnek az ellenség kezébe. Fájdalmát ne tetőzd, elég nagy az magában véve is. Anglia és Franciaország szövetsége fennmarad; fenn marad az ügy és a kötelesség is, amely alól nem vonhatjuk ki magunkat. Meg fogjuk mutatni jóakaratainkat és előnyben fogjuk részesíteni annak a francia birodalomnak a kereskedelmét, amely megőrzi szabadságát.

— Egyedül maradtunk a harcban, de alázatos lélekkel teljesítjük tovább a kötelességünket, legyen a harc bármilyen hosszú. **Megalázkodni nem fogunk Hitler még nem támadott szembe olyan erős ellenállással, mint amilyennel veüink fog találkozni.** De nem tudom elképzelni, hogy mi történt a vitéz francia néppel? A sors úgy akarta, hogy egyedül maradjunk a harcban. Alázattal állunk az Ur előtt, tudatában kötelességünknek. Egyedül vagyunk, de nem magunkért harcolunk. Képesek leszünk szembeszállni bármilyen támadással, legyen az hirtelen, vagy hosszadalmas. **Az óceánontúli szemlélők és más országokban élő barátaink jól tudják, hogy Hitler mustroozus akciója nem találta még szembe magát egy nagy, egységes nemzettel.** Intrikákkal gyűrte le a leigázott népeket. Nem lehetne különben megérteni azt, ami a vitéz francia néppel történt. Láttuk hogyan készítette elő Hitler alapos részletességgel és tudományos módon terveit, a Németországgal szomszédos országok, Lengyelország, azután Norvégia, Dánia, a békés Hollandia és Belgium ellen. Láttuk, hogyan borult fel Franciaország. Biztosak lehetünk afelől, hogy éveken át kidolgozott nagyszabású terve Nagy-Britannia elpusztítására is, amelyet a legfőbb ellenségnek tart. De bárhogyan is dolgozta ki, Hitler terveit hónapokon keresztül, most teljesen új helyzettel találja magát szemben. A mi erőfeszítéseink a végsőkig fokozódtak. Összes haderőnk országunk földjén tartózkodik. **Nem volt még soha szigetünkön ekkora és ilyen kitünően felszerelt hadsereg.**

s legyen mindenre elkészülve. Ez a hét nagyhét volt repülőink számára, akik ötször akkora veszteséget okoztak a németeknek, mint amilyen az övéké volt.

— Az ellenség megtámadta a La Manche csatornában hajómeneteinket. A háboru során ilyen támadások előfordulhattak és az eddig elért eredményekkel meg lehetünk elégedve. Teljes joggal bizhatunk abban, hogy haditengerészetünk, közel ezer hadizászló alatti hajó örködik partjaink és tengereink felett, amely tengeri haderőt könnyen küldhetjük bárhova, ahol impériumunkat veszély fenyegetné. Teljes mértékben elégedettek lehetünk, hogy a buvárnaszádok és a határtalan légitámadások ellenére kereskedelmünk nem szenvedett fennakadást.

mény minden árnyalatát képviseli és magába foglalja. Minden mégis attól függ, hogy az egész élet, a világ minden részében lévő brit faj, az összes szövetséges népek és mindazok, akik bármelyik országban az igazi közjót akarják éjjel-nappal, vállaljanak mindent, tűrjenek el mindent a lehetőség határáig, addig, amíg a harc végleg eldőlt. A mai háboru nem törzsfőnökök, harcegek, dinasztiai vagy nemzeti ambíciók háboruja, hanem két világ-

feifogas és két ügy közötti háboru. Sokan vannak, nemcsak országukban, de másutt is, akik hűséges hívei ennek a háborunak, anélkül, hogy nevüket ismernők, vagy ténykedéseiket tudnák. Az az ismeretlen katona há-

boruja ez, amelyben mindenki megteszi két, kedés nélkül a kötelességet, hogy a mi korunkunkat véglegesen megszabadítsa a félelme árado sötét veszedelemtől.

A német repülők újabb támadásai a La Manche csatorna fölött

Berlin, július 15. (Rador). Vezéri főhadiszállás. Felderítő repülőink a La Manche csatorna fölött ellenséges hajómeneteket támadtak meg. Három kereskedelmi hajót, összesen 17 ezer tonna irtartalommal elsüllyesztettünk. Súlyos sérülést szenvedett egy torpedóromboló, egy kiegészítő cirkáló és négy kereskedelmi hajó. Négy angol és két német

repülőgép elpusztult. A július 15-ikére v. radó éjszaka repülőgépeink bombázták a délangliai nagy üzemeket, repülőtereket és löszgyárakat.

Madrid, július 15. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az elmúlt éjszaka ismeretlen repülőgépek ötzben bombázták Gibraltarart.

A romániai magyarság később megállapítandó időpontban lép be a Nemzet Pártjába

Cluj, július 15. Bánffy Miklós a Romániai Magyar Népközösség elnöke a következő közleményt bocsátotta ki:

Románia magyar lakosságához!

A kormány és a „Nemzet Pártjának“ vezetőségével történt megegyezés alapján magyar testvéreink beiratkozása a „Nemzet

Pártjába“ később megállapítandó időpontban fog történni.

Az erre vonatkozó utmutatások kelte időben tudtul fognak adadni.

Cluj, 1940. július 15.

Bánffy Miklós

a Romániai Magyar Népközösség elnöke.

Az általánosan ismert WE-EGO márkájú cipők szezonvégi elárulását megkezdtem, nagy árleszállítás mellett

INCZE Béla, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

Biztosítottak látszik Rooseveltt harmadszori jelöltetése a demokraták részéről

Wheelert jelölik alelnökül. Meg fog gyorsulni az Angliának nyújtandó segítség

Róma, július 15. (Rador.) A „Giornale d'Italia“ washingtoni jelentése szerint Rooseveltt elnök a délamerikai államok termésközeleget az Egyesült Államok ellenőrzése alá akarja helyezni, hogy ilyenformán megakadályozza a tengelyhatalmak gazdasági kapcsolatait Dél-Amerikával. Rooseveltt terve az amerikai főidrsz önelátásának bevezetését jelenti.

kizárt dolog azonban, hogy az Egyesült Államok külpolitikájának folytonossága érdekében végül is elfogadják a jelöltetést.

Csikágó, július 15. (Rador.) A Stefani jelenti: Rooseveltt jelölése a demokratikus konvent részéről biztosítottak látszik. Alelnöknek Wheelert fogják jelölni.

Haifa környékét bombázták

JERUZSALEM, július 15. (Rador). A Reuter jelentése szerint több ellenséges repülőgép bombázta Haifa kikötőjének környékét. A bombázás kis károkat okozott és néhány áldozatot követelt.

Csikágó, július 15. (Rador.) A Reuter jelenti: Beavatott körökben úgy vélik, hogy a demokrata párt konventje Roosevelttet fogja elnöknek jelölni, minek következtében az Egyesült Államok áltai Angliának nyújtandó segítség üteme meg fog gyorsulni. Ez a segélynyújtás egyébként eddig is hatékony volt. Megjegyzik például hogvót, az Egyesült Államokban gyártott repülőgép közül négyet Angliába küldenek.

A HATÓSÁGOK INTÉZKEDÉSEI A FALUSI ELEMENEKNEK A FŐVÁROSBA VALÓ ÖZÖNLÉSÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSÁRA

Bucuresti, július 15. (Rador). Az utóbbi időben rendkívül nagyszámu falusi lakos jön a fővárosba és más városokba, munkakeresés végett. Hogy elkerüljék azokat a kockázatoskat, amelyeken a falusiak kiteszik magukat, a fővárosi prefektura közbenjárt a belügyminisztériumban, a nemzetnevelési minisztériumban, a kultuszminisztériumban, valamint a királyi helytartóságokon, hogy akadályozzák meg a falusi lakosságnek a fővárosba való özőnlését.

Berlin, július 15. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A német lapok az amerikai demokrata párt konventjével foglalkozik. Többek között azt írják, hogy 1100 delegátus van hivatva arra, hogy döntsön a párt választási programjáról és hogy megválassza a párt alelnökét és elnökjelöltjét.

A Frankfurter Zeitung többek között azt írja, hogy a határozatok nem fognak meglepetést kelteni. Rooseveltt el fogja fogadni a jelöltetést és ha a helyzet lehetővé teszi, úgy az alelnök javára visszavonul. A párt számos képviselője Hull külügyi államtitkár alelnökjelöltetése mellett foglalt állást. Hull azonban visszautasította jelöltetését. Nem

Éjjeli utáni 1 óráig tollák ki a nyilvános helyek záróját

BUCURESTI, július 15. (Rador.) A belügyminiszter engedélyezte hogy a vendéglők és kávéházak éjszaka 1 óráig tarthatnak nyitva. A legutóbbi rendelet 12 órában állapította meg a záróját.

Taxa post. plátitá in n. No. 3052371
10. Telefon: Havonta 110 évre 600, ez földre: Hav félév: 12, Hirdetések d „UJ KELET“ bánát szidd ja. Cikkent forrás megje

UGYELJ AL BÖLCS EM GATNL KEVES BES

Külnpolit

A Timpul in Az Anglia összecsapást készülődési összecsapások anyag és a haladásának k A La Man sorban ez a c A fészerep a két ellenfél gépeket vet h típusu vadász Hurricane és rendkívül me tünően fel van azonban gépei felkészültségé A döntő össz feszítéseket a szigorítására megélenkülése. A Washington állapítható a s sága. Az anglo a Washington szerint a német végső ütökzet

Eppen ellen közirója szerit állapot“ a legj eteknek, am halaszthatatlan amelynék végs líát, az egyet még utjában k vedés lenne k pontjának elhu ban. „mert Angliának arra nemcsak lösze tökéletesítse s hadseregét is“

A német sa figyeli a franc fejleményeit. A rámutat arra, totális párt n olyan lejárt k átmeneti poli szerbe is. V rendszer nem felelősségek ké natban még D hazatéréséhez „Uj kormány a Lokalanzeig kulásával ka niszterek ré égi és idejétn dolgozni“ — j

Kairóból jele mánynak nem az összeköttet ügyminisztériu hogy nem tör Egyiptom és E tok megszakit

Az amerikai ma nyílik me Rooseveltt elnö bető, a közvé érdeklődéssel annál is inkább kizárva. „Az egész v újraválasztású helyzetben. A változást vonn nal de Geneve estjén.

Európaiak-e